

A TANSZÉK ÉLETÉBŐL

IZ ŽIVOTA ODSEKA

FROM THE LIFE OF OUR
DEPARTMENT

Támogatóink:
Štampanje ovog broja pomogli su:
The issue was supported by:

ETO: 811.511.141+821.511.141

YU ISSN 0354-9690

A TANSZÉK ÉLETÉBŐL

**A TANULMÁNYOK 2020/1.
mellélete**

ÚJVIDÉKI EGYETEM
BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
HUNGAROLÓGIA TANSZAK
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANSZÉK

Újvidék
2020 ■ 1

TANULMÁNYOK

Az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Kara
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének tudományos folyóirata
Megjelenik évente kétszer. Az első szám A TANSZÉK ÉLETÉBŐL című melléklettel

A kiadásért felel: Ivana ŽIVANČEVIĆ SEKERUŠ dékán

Felelős szerkesztő: TOLDI Éva tanszékvezető

Szerkesztő: BENCE Erika

Szerkesztőbizottság:

BALÁZS Imre József (Kolozsvár), BANDI Irén (Szófia), BARCSI Tamás (Pécs),
Elena Lavinia DUMITRU (Róma), FARKAS Tamás (Budapest),
IMRE Attila (Marosvásárhely), ISPÁNOVICS CSAPÓ Julianna (Újvidék),
Olga KHAVANOVA (Moszkva), KOVÁCS RÁCZ Eleonóra (Újvidék),
KÖVES Margit (Delhi), SZILÁGYI Márton (Budapest), UTASI Csilla (Újvidék)

Kiadja az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Tanszéke

Korrektor: BUZÁS Márta

Készült 2022-ben

Nyomda: Futura, Újvidék

ETO: 811.511.141+821.511.141

YU ISSN 0354-9690

IZ ŽIVOTA ODSEKA

**Dodatak uz broj 2020/1 časopisa
TANULMÁNYOK – STUDIJE**

UNIVERZITET U NOVOM SADU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSEK ZA HUNGAROLOGIJU
KATEDRA ZA MAĐARSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

Novi Sad
2020 ■ 1

STUDIJE

Naučni časopis Katedre za mađarski jezik i književnost
Filozofskog fakulteta u Novom Sadu
Izlazi polugodišnje. Prvi broj izlazi sa dodatkom IZ ŽIVOTA ODSEKA

Za izdavača: Ivana ŽIVANČEVIĆ SEKERUŠ, dekan
Odgovorni urednik: Eva TOLDI, šef odseka
Urednik: Erika BENCE

Uređivački odbor:

Imre Jožef BALAŽ (Cluj-Napoca, Rumunija), Irena BANDI (Sofija, Bugarska),
Tamaš BARČI (Pečuj, Mađarska), Elena Lavinija DUMITRU (Rim, Italija),
Tamaš FARKAŠ (Budimpešta, Mađarska), Atila IMRE (Tîrgu Mureş, Rumunija),
Julijana IŠPANOVIČ ČAPO (Novi Sad), Olga HAVANOVA (Moskva, Rusija),
Eleonora KOVAČ RAC (Novi Sad), Margita KEVEŠ (Delhi, Indija),
Marton SILAĐI (Budimpešta, Mađarska), Čila UTAŠI (Novi Sad)

Izdaje Odsek za hungarologiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu

Korektor: Marta BUZAŠ

Godina izdanja: 2022

Štampa: Futura, Novi Sad

ETO: 811.511.141+821.511.141

YU ISSN 0354-9690

FROM THE LIFE OF OUR DEPARTMENT

**Supplement to the journal TANULMÁNYOK – STUDIES,
No. 2020/1**

UNIVERSITY OF NOVI SAD
FACULTY OF PHILOSOPHY
DEPARTMENT OF HUNGARIAN STUDIES

Novi Sad
2020 ■ 1

STUDIES

Scientific journal of the University of Novi Sad, Faculty of Philosophy,
Department of Hungarian Studies

Published two times a year. The first number with the supplement
FROM THE LIFE OF OUR DEPARTMENT

Editor responsible: Ivana ŽIVANČEVIĆ SEKERUŠ, dean
Senior Editor: Éva TOLDI, head of department
Editor: Erika BENCE

Editorial board:

Imre József BALÁZS (Cluj-Napoca, Romania), Irén BANDI (Sofia, Bulgaria),
Tamás BARCSI (Pécs, Hungary), Elena Lavinia DUMITRU (Rome, Italy),
Tamás FARKAS (Budapest, Hungary), Attila IMRE (Tirgu Mureş, Romania),
Julianna ISPÁNOVICS CSAPÓ (Novi Sad), Olga KHAVANOVA (Moscow, Russia),
Eleonóra KOVÁCS RÁCZ (Novi Sad), Margit KÖVES (Delhi, India),
Márton SZILÁGYI (Budapest, Hungary), Csilla UTASI (Novi Sad).

Published by the University of Novi Sad, Faculty of Philosophy

Proof-reader: Márta BUZÁS

Print: Futura, Novi Sad, 2022.

TANSZÉKI ESEMÉNYNAPTÁR 2019-BEN

2019. 2. 21.

Az anyanyelv napja

Helyszín: a BTK első emeleti díszterme

2019. 3. 14.

Forradalmi levelek – levelek a forradalomból

Ünnepi műsor az 1848–49-es forradalom és szabadságharc emlékére

Helyszín: a BTK első emeleti díszterme

2019. 3. 21.

Költészet napi műsor

Helyszín: a BTK moziterme

2019. 3. 25.

Regénytapasztalat

Thomka Beáta a Kontaktzónában

Helyszín: a BTK első emeleti díszterme

2019. 3. 30.

Nyílt nap és Inspiráció

Helyszín: a BTK folyosója és a

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 4. 10.

A puszta kialakulása Dél-Magyarországon

Máté Gábor a Kontaktzónában

Helyszín: a BTK első emeleti díszterme

2019. 4. 15.

Légy egy napra egyetemista!

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 4. 17.

Bori Imre sírjának megkoszorúzása

Helyszín: az újvidéki Futaki úti temető

2019. 4. 19.

Szegedi és újvidéki gimnazisták látogatása

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 5. 7.

„A nyelv bakján poroszkálva...”

Parti Nagy Lajos a Kontaktzónában

Helyszín: a BTK első emeleti díszterme

2019. 5. 10.

Marosvásárhelyi látogatás

Helyszín: a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Doktori Iskolája

2019. 5. 11.

Köztársasági nyelvi és nyelvhelyességi verseny – középiskolai

Helyszín: Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnázium, Szabadka

2019. 5. 18.

Nyílt nap

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 5. 18.

A fordítás mint közérzet. A fordítástechnikák XXI. századi kihívásai és lehetőségei

Helyszín: MNT, Szabadka

2019. 5. 21.

A negyedév ballagása

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 5. 24.

VMTDK-házikonferencia

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 5. 25.

Köztársasági nyelvi és nyelvhelyességi verseny – általános iskolai

Helyszín: Széchenyi István Általános Iskola, Szabadka

2019. 6. 19.

Tankönyvkoncepció idegen nyelv oktatásához

Urkom Aleksander a Kontaktzónában

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 7. 1.

Felvételi vizsga

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 10. 1.

Az elsőévesek fogadása

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 10. 24.

Tanszék napi ünnepség és Bori Imre-émlékkonferencia

Helyszín: a BTK moziterme

2019. 10. 29.

A mesterhallgatók fogadása

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 10. 30.

Ékes beszéd

Helyszín: a BTK első emeleti díszterme

2019. 11. 5–7.

Budapesti kirándulás

Helyszín: Budapest

2019. 11. 8–9.

Kossuth-szónokverseny

Helyszín: ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Budapest

2019. 11. 9.

Edu-Expo – Zenta

Helyszín: Sportcsarnok, Zenta

2019. 11. 12.

27. Egyetemi Nyelvészeti Napok

Helyszín: a BTK moziterme, a BTK első emeleti díszterme, a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 11. 15.

Edu-Expo – Szabadka

Helyszín: a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar

2019. 11. 15–16.

Nagy J. Béla Kárpát-medencei helyesírási verseny

Helyszín: Eszterházy Károly Egyetem, Eger

2019. 11. 16.

Nyelvek és kultúrák időben és térben / JIKUVIP (Jezici i kulture u vremenu i prostoru) – kari nemzetközi tudományos konferencia

Helyszín: a BTK épülete

2019. 11. 19.

Tóth Anita doktori védése

Helyszín: a BTK első emeleti díszterme

2019. 11. 22–24.

18. VMTDK

Helyszín: az Újvidéki Egyetem Rektorátusa és a Technológiai Kar

2019. 11. 26.

Philther projektum

Helyszín: Budapest

2019. 11. 27.

Palya Bea koncertje

Helyszín: a BTK moziterme

2019. 11. 29.

A BTK 65 éve

Helyszín: a BTK moziterme

2019. 11. 29–30.

A belgrádi hungarológia 25 éve

Helyszín: a Belgrádi Filológiai Kar

2019. 12. 5.

Kulcsár Sarolta doktori védése

Helyszín: a BTK első emeleti díszterme

2019. 12. 7.

Zebra – irodalmi és nyelvtani szafari

Helyszín: a BTK épülete

2019. 12. 9.

Karácsonyfa-díszítés

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 12. 10.

Lencsevégen

Médiaműhely

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

2019. 12. 17.

A Sinkó-díj átadása

Helyszín: a BTK első emeleti díszterme

2019. 12. 17.

Karácsonyi ünnepség a tanszék hallgatóival

Helyszín: a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtára

A 2019. ÉV A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANSZÉKEN

60 ÉVES A MAGYAR TANSZÉK

2019-ben a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék minden tevékenysége a jubileum jegyében zajlott. Tanszékünk megalakulásának hatvanadik évfordulóját ünnepeltük, a Bölcsészettudományi Kar pedig hatvanöt éve alakult meg.

A Bölcsészettudományi Kar régi...

...és mai épülete

Az újvidéki Bölcsészettudományi Kart 1954-ben négy tanszékkel a Belgrádi Egyetem keretében alakították meg. Ekkor jött létre a Történelem Tanszék, a Szerbhorvát Nyelvi és Irodalmi Tanszék, a Német Nyelvi Tanszék és a Matematikai Tanszék. Már akkor megszületett a döntés, hogy a kar Magyar Tanszékét is alapít. Ennek következtében jött létre 1957-ben Magyar Nyelvi Lektorátus. A Bölcsészettudományi Kar ötéves fennállása után a kari tanács 1959. júliusi ülésének döntései alapján alakult meg a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, amely Sinkó Ervin székfoglaló előadásával 1959. október 21-én kezdte meg működését. Azóta ezt a napot ünnepeljük a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék napjaként.

Sinkó Ervin székfoglaló előadását tartja

A székfoglaló előadás iránt nagy volt az érdeklődés

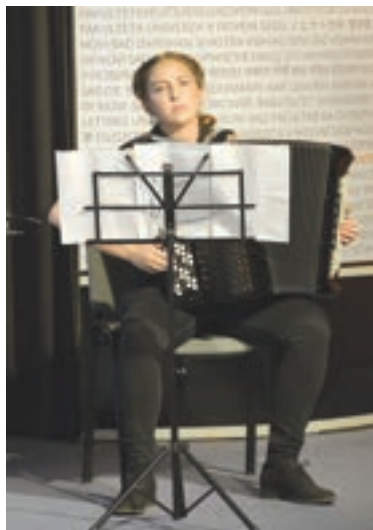
Sinkó Ervin 1967-ig állt a tanszék élén, őt követték tanszékvezetőként Penavin Olga, Bori Imre, Szeli István, Matijevics Lajos, Utasi Csaba, Gerold László, Pató Imre, Papp György, Bányai János, Lánicz Irén és Csányi Erzsébet. 2018 óta Toldi Éva a tanszékvezető.

TANSZÉKNAP

A tanszék megalakulásának 60. évfordulóját 2019. október 21-én jubileumi ünnepi műsorral és a Szövegértelmezések című, Bori Imrének szentelt nemzetközi irodalmi konferenciával ünnepeltük meg.

Az ünneplő közönség

Albert Éva

*Csíkos Dániel és Király Tímea
műsorvezetők*

A zenei bevezető után a vendégek köszöntései következtek. Elsőként az alapító nevében Pásztor István, Vajdaság Autonóm Tartomány Képviselőházának elnöke szólalt fel, majd Zoran Milošević tartományi felsőoktatási és tudományügyi titkár üdvözölte az egybegyűlteket.

Pásztor István

Zoran Milošević

Toldi Éva és Pirityiné Szabó Judit

Ezután Pirityiné Szabó Judit, Magyarország Nemzetpolitikai Államtitkárságának főosztályvezetője az államtitkárság tanszéknek ítélt kitüntetését Toldi Éva tanszékvezetőnek adta át. Majd Zoran Paunović, a kar tudományügyi prodékánja és Kappanyos András, a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézete Modern Magyar Irodalmi Osztályának vezetője szólalt fel.

Zoran Paunović

Kappanyos András

Hajnal Jenő

Toldi Éva tanszékvezető

A továbbiakban Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke üdvözölte az egybegyűlteket, majd Toldi Éva megtartotta ünnepi beszédét.

Hölgyeim és Uraim, tisztelt közönség,

hatvan év nem kis idő, mondhatnám, történelmi idő. A Magyar Tanszéknek története van, és ez okot ad az ünneplésre. Számomra különösen érdekes, hogyan látnak bennünket mások, mit tartanak érdemesnek kiemelni múltunkból és jelenünkben. Jó hallani, hogy az önmagunkról kialakított és a rólunk alkotott kép sok mindenben megegyezik. Köszönöm a tanszék tanárainak és hallgatóinak a nevében az elismerő szavakat.

Az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék történetéről kellene most beszélnem, ehelyett én a jelenre és a közelmúltra reflektálok, és a tavalyi beszédemet idézem fel. Egy évvel ezelőtt porig sújtottan álltam ugyanezen a helyen. Arról beszéltem, hogy a tanszék hallgatóinak száma drasztikusan fogyatkozik, és valójában ki sem mertem mondani a számokat: négy éve huszonöt, három éve húsz, két éve tizenhatan, tavaly pedig mindössze tízen iratkoztak a tanszékre. Rá se mertem gondolni, miről is beszélek egy év múlva, azaz ma, ha ez a folyamat így halad tovább. Azt is mondtam, biztos vagyok benne, nem mi leszünk azok, akik megváltoztatják a társadalmi folyamatokat, akik megállítják az emberek tömeges elvándorlását.

Sokat gondolkodtunk és sokat dolgoztunk azon, hogy ha így is lesz, legalább ne szégyenkezve kelljen itt állnunk, hanem nyugodtan mondjuk: mi nem tehetünk róla, nem rajtunk múlott. A hallgatóinkkal együtt gondolkodtunk azon, hogyan lehetne megismertetnünk magunkat azzal a társadalommal, amelynek az értelmiségi rétegét adjuk. Mert vannak jó mérnökeink, kiváló orvosaink, de az az igazság, hogy kisebbségi kultúránkban mindig is az irodalmárok, az írók, a humán tudományokban jeleskedők tudtak közösséget alkotni, és bármily fellengzősen hangozzék is: identitásunk megőrzéséhez is a nálunk képezett értelmiségi réteg tudott jelentősen hozzájárulni. A Magyar Tanszék mindig is tudta, már megalakulásakor is tisztában volt vele, hogy jelentősége és szerepe túlmutat azon, hogy magyartanároknak ad oklevelet. Azóta pedig, hogy újságírók, lektorok, korrektorok, könyvtárosok, fordítók, rádió- és tévébemondók, irodalmi muzeológusok, művelődésszervezők képzésével is foglalkozik, s lefedi a kulturális élet minden területét, még nagyobb a jelentősége. Ezt a jelentőséget ismerték fel a hallgatóink is, és ezért vagyok rájuk nagyon büszke, mert maguk is átlátták, mi lenne annak a következménye, ha utánpótlás nélkül maradna a vajdasági magyarság kulturális élete. Életkorukat meghazudtoló érettséggel kezdeményeztek, ötleteket adtak, segítettek a tanszék megismertetésében. Önállóan járták be a vajdasági iskolákat, hogy beszámoljanak tapasztalataikról a középiskolásoknak. Köszönöm a tanároknak is, hogy bátorították és segítették őket. Örömmel mondom, hogy jó kis csapat kovácsolódott össze ezáltal a tanszéken, jó munkahangulat alakult ki.

A tavalyi tíz helyett idén huszonkét hallgató iratkozott a tanszékre. A terepi munka érdekes tapasztalatokkal szolgált sokunk számára, érdemes volt kimozdulni, a hallgatóink új tudást szereztek a valóságról, a közegről, amelyben élünk. Közben pedig kiderült, hogy jó kis hely a Magyar Tanszék. Kiderült, hogy szeretnek ide járni a hallgatóink, akiknek a segítségére továbbra is számítunk. Szeretném, ha a jövőben is úgy lenne, hogy többen támogatnak bennünket, mint ahányan gáncsolnak. Erről a helyről köszönöm meg mindazoknak, akik segítettek a munkánkat, a tartományi intézményeknek, amelyek mindig kitüntetett figyelmet fordítottak ránk, továbbá a Magyar Nemzeti Tanácsnak, amely felvette a tanszék programjait a kiemelt rendezvények sorába.

De ne hálálkodjunk túlságosan sokat sem. Jusson eszünkben tanszékalapító egyetemi tanárunk, Sinkó Ervin, aki méltán elhíresült székfoglaló előadását a következő szavakkal kezdte: „sértené Jugoszlávia alapvető törvényeinek leglelkét, ha a magyar irodalom tanszékének felállításával kapcsolatban az állam vagy a kormány nagylelkűségét dicsérném, illetve a jugoszláviai magyarság háláját hangoztatnám az állam, a kormány vagy bármiféle hatóság iránt”. A népek egyenlőségét hangoztatta, miközben lényegében a „kisebbségi kollektív jogok” szempontrendszerét érvényesítette. Amivel persze jócskán felkavarta a kedélyeket a maga korában.

Munkásságának és egyéniségének éppen ez a felkavaró jellege volt vonzó azoknak a fiataloknak, akik 1959-ben az első évfolyammal indultak, belőlük alakul majd meg az *Új Symposion* nemzedéke. Itt volt a padsorokban az első főszerkesztő, Bosnyák István is, akinél elkötelezettebb Sinkó-hívó azóta sem jelent meg a magyar irodalomban, meg Utasi Csaba, aki a vajdasági magyar irodalom templomtorony-perspektíváját bírálta nagy vehemenciával. Sinkó, aki a közösségépítéshez igazán értett, így látta ezt a nemzedéket: „Húsz és huszonegynéhány éves fiatalok, akik addig magukra hagyatottan és magukba veszve, magányosságuk tudatában tehetetlenül tengődtek cigányzenés sivár kisvárosokban és sáros, poros falvakban, egyszerre csak, hála a Novi Szádon létesített magyar nyelvi és irodalmi egyetemi tanszéknek, egymásra találtak, ráeszméltek, hogy magányosságuk és időszerűtlenségük csak látszat volt. Egymásban és egymás segítségével önmagukat találták meg. [...] A nem-vagyunk-egyedül izgalmas felfedezése, egy új közösséghez való tartozásuk merésszé tette őket, hogy mindenki kiformalja a maga külön, egyéni szellemi arcukat.”

Majdnem minden tanszéki ünnepségen elhangzik az a tételmondat is, hogy Sinkó Ervin megfogalmazta azokat „a [...] szempontokat, amelyekkel hosszú időre körvonalazta a tanszék szellemiségét, meghatározta irányvételét”. Hatvan év távlatából joggal tehető fel a kérdés, vajon nem szorulnak-e fölülvizsgálatra ezek a nézetek.

Bizonyos, hogy Sinkó Ervin munkássága tartogat még számunkra meglepetéseket, újdonságokat. Jómagam csak most fedezem fel, hogy a nem túl jó stílusának tartott Sinkó, miközben nagyregényének, az *Optimistáknak* a kiadásáért harcol, milyen briliáns parodisztikus éllel rajzolja a sztálinizmus Moszkváját. A könyv legizgalmasabb lapjai ismert művészek meghurcolását írják le drámai erővel. A szemé

előtt játszódik le Sosztakovics sajtóbeli meghurcolása, és találkozik Eizensteinnel abban az idegösszeomláshoz vezető pillanatban, amikor kiderül, filmjét nemcsak betiltják, hanem meg is semmisítik. Majd olvassa az újságban a filmrendező önkritikáját és Sztálint dicsőítő szavait. Megrendítő a gyávaság leleplezése is: a kiadóvezető alakjáé, aki leguggolva bújik el az asztala mögé, hogy ne találkozzon Sinkóval, akinek a kéziratát a párt még nem engedélyezte. És Iszaak Babel is tragikus figurává válik, amikor félelemből letagadja, hogy kapcsolatban álltak egymással. A szovjet világ abszurditása akkor éri el tetőfokát, amikor kiderül, senki sem lehetett elég óvatos, az előrelátó, a nézeteit magába fojtó Babel, akinek inkább megfelel, hogy lustának tartsák, mint hogy időnként színt kelljen vallania, végül mégsem kerül el a sorsát: mint japán kémeket végezték ki.

Éppen mert inspiráló számunkra Sinkó írói munkássága és nézetei, tudatában vagyunk annak, hogy a tanszék helye nem egyszer s mindenkorra megszerzett pozíció, és annak is, hogy hagyományaink értékelése és átértékelése mindig napirenden levő feladat. Ma a jubileum alkalmával is ezt tesszük, amikor tanszékünk mértékadó egyéniségeiről szólunk, a délután kezdődő kétnapos tudományos konferenciát Bori Imre akadémikusnak, tanszékünk tanárának, munkásságának és azoknak a szakterületeknek szenteljük, amelyekkel foglalkozott.

Igaz ugyan, hogy nagyot fordult körülöttünk és velünk a világ, nem ugyanazok a célok, a feladatok és a perspektívák, mint amelyek hatvan évvel ezelőtt voltak.

A törekvések azonban változatlanok maradtak. Hiszem, hogy maradt itt még valami Sinkó csapatépítő szelleméből, Bori Imre integráló személyiségéből, s hogy a tanszék nem csak az ide iratkozott diákok halmaza, hogy képesek vagyunk, még ha más keretek között is, igazi értelmiségi szellemi légkört létrehozni.

Toldi Éva

Vajdasági megzenésített versek a hallgatóink előadásában: Pap Rebeka, Albert Éva, Bács Ágnes, Petro Éva, Lukács Ramóna, Móricz Virág Kinga, Bartuc Éva, Turi Orsolya

A tanszék hallgatóinak verses-zenés összeállítása után Faragó Kornélia egyetemi tanár megtartotta *Távlatok, nézőpontok, korlátok – irodalomtudósi szereplehetőségek Újvidéken* című előadását a tanszéki irodalomkutatás történetéről.

Faragó Kornélia

TÁVLATOK, NÉZŐPONTOK, KORLÁTOK – IRODALOMTUDÓSI SZEREPLEHETŐSÉGEK ÚJVIDÉKEN (A tanszéki irodalomkutatás történetéből)

Amikor egy hatvanéves tudománytörténeti ív felrajzolása egy tizenöt perces logika mentén történik, irodalomtudományos szereplők, lényeges tartalmi elemek maradnak a háttérben vagy a fő vonulat peremén. Most, hogy az újvidéki magyar irodalomtudományi kutatás lehetőségeit tervezem röviden felvázolni, óhatatlanul a dolgok közepébe vágok, és ott is maradok, a történet csupán néhány szegmentumát világítva meg, holott azzal lenne jó kezdeni, hogy az újvidéki Magyar Tanszéken az irodalomelmélet a hatvanas évek óta, szinte példátlan módon, önálló tantárgyként szerves része annak a szemléletnek, amely a magyar irodalomtudományi tradícióból kitekintve nagyon korán fordult a formaelméletek felé. Így az itteni kutatói látásmódokat érezhetően befolyásolták a szinte természetes kontextusként adott teoretikus ismereti lehetőségek.

A tanszéki kutatók több irányban is tájékozódhattak. Berendezkedhettek a vajdasági magyar irodalom szinte kizárólagos kutatására, választhattak kultúráközi témákat, kidolgozhattak saját koncepciókat, és (ha lehetőségük nyílt) bekapcsolódhattak a magyar irodalomtudomány valamely diskurzusába. Az itteni kutatás szabadabb légköre kezdetben a Magyarországon kedvezőtlen helyzetű témák, a kor kulturális politikája által kirekesztett kollektív irodalmi-művészeti mozdulatok vizsgálatának

a terepe. Idesorolhatók Bori Imre jelentősnek számító koncepciói a veszedelmesnek tekintett avantgárd ügyében. A magyar irodalmi avantgárd tárgykörébe tartozó Bori-könyvek nyomán fogalmazódik meg, hogy Bori Imre munkáinak értéke vitathatatlan, „a hatvanas években egyedül az ő tanulmányai voltak képesek javaslatot tenni egy eltérő fejlődéstörténeti koncepció kidolgozására” (Kulcsár Szabó Ernő).

Bori Imre egynémely elgondolására, amelyek szembementek a magyarországi hivatalos irodalomtörténet-írással, és az elkülönülődjő újvidéki perspektívára ma is kitérnek a magyar avantgárd kutatói. Egy citátum Kálmán C. Györgytől: „Újvidékről nézve a magyarországi magyar irodalom meglehetősen hagyományosnak látszott, amely nagyon nehezen fogadja be az újításokat, amelynek a szabadsághány miatt csak nagyon óvatos lépései lehetnek (s ide értendő persze az irodalomtörténet-írás is).” A szabadabb léthelyzet minden elismerő beszédben olyan mértékű hangsúlyt kap, amely olykor a kutató személyes érdemeinek a halványítására is alkalmas. Egyébként az, hogy Bori Imre felismerte, hogy mivel a magyar kultúrpolitika tiltásai őt nem vagy csak kevésbé érhetik el, a jugoszláv kultúrpolitikának viszont bizonyos témákban valamelyest kisebb a szigora, minden óvatoskodás nélkül gondolhatja végig a klasszikus avantgárd (sőt a neoavantgárd) vonatkozásait is, nemcsak a meghatározó érvényű irodalomtörténeti kérdések felvetése okán fontos, hanem azért is, mert kutatói helyzete a téma alakulásrendjéből következően innentől számítva, túlmutat a kizárólagosan kisebbségi irodalomtudósi szereplehetőségeken. A magyarországi irodalomtudományos szférákban való (nem hivatalos) elismertsége pedig majd jelentősen visszahat a kisebbségi szituatív viszonyokra: egyre hangsúlyosabban vehet részt a vajdasági magyar irodalomtudományi tér, a kulturális intézményrendszer kifomálásában, egy hatékonyabb szellemi helyzetből fogalmazhatja meg saját szerep- és feladatvállalásait, s a tanszéki gondolkodási kontúrokat is erősítve ajánlhat vagy hozhat stratégiai jelentőségű döntéseket, kreálhatja a határokon áterjedő kapcsolati háló mintázatát. Magatartása többeknek is ösztönzésül szolgálhatott a kutatói individuális szabadságrégiók kiépítéséhez, még akkor is, ha őt magát is elértek némely hatalmi gesztusok.

A hetvenes években már az *Új Symposion* első nemzedékének tagjai veszik át és tágitják a kutatói szerepmodellek egy részét. Bányai János (erős elméleti háttérű értekezőként és kritikusként), Bosnyák István (neves Sinkó-kutatóként), Gerold László (a nálunk egyedinek számító drámaismereti, színházi szakírói és színikritikusi tudásával) és Utasi Csaba (a vajdasági magyar irodalomtörténeti múlt, ezen belül a folyóirat-kultúra beható ismerőjeként és szokatlanul kemény kritikusként) tesznek szert bizonyos struktúraalakító hatalomra, tanszéken kívüli pozíciókban is. A magyar nézőpont és a jugoszláv távlat, amelyet együttesen birtokolnak, kihat a látásukra, a tematikus utak megválasztására és általában az értelmezés- és beszédformákra. Itt szeretnék emlékeztetni arra, hogy a kisebbségi keretből való kitörés, a határátlépés Bosnyák Istvánnak is viszonylag korán sikerült, nem véletlen, hogy

sztintén tiltott témák ismerőjeként ő viszi a Sinkó-témát, ő rendezi sajtó alá 1987-ben az *Egy regény regényét*, majd 1999-ben a bezúzott *Háborús naplót* és így tovább...

Az újvidéki irodalomtudományos kapcsolati kultúra számára a saját álláspontok és elképzelések bemérését, a stratégiai keretek bővítését illetően nagy fontossággal bírt, hogy 1974-ben (Szabolcsi Miklós és Bori Imre kezdeményezésére) megindult a budapesti Irodalomtudományi Intézettel szervezett konferenciák váltott helyszíni sorozata. A kezdeti témák a modern magyar irodalomszemlélet feltérképezését érintik, 1992-től a konferencia a kor több jelentős életművére reflektált, közöttük az ún. prózafordulat szerzőire is (Mándy Iván, Juhász Ferenc, Mészöly Miklós, Konrád György, Orbán Ottó, Bodor Ádám, Krasznahorkai László, Nádas Péter, Petri György, Esterházy Péter, Kertész Imre, Tandori Dezső), majd újabb témakörök következtek (*Utazás, kultúra, irodalom; Természetírás, természetolvasás; Irodalom és referenciális igazság* stb). A konferenciasorozat kitörölhetetlen hangsúlyokkal vett részt a fiatalabb vajdasági szakemberek, az én generációm irodalomtudósainak az identifikálódási folyamataiban, és a későbbiekében is, egészen máig számítva. A konferencia itteni szervezése már a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia keretében történik, de nem részletezem, hiszen egy ötszáz oldalas gyűjteményes kötet lesz hivatva megvilágítani ezt a történetet *Hosszmetszetek. Újvidék–Budapest konferenciasorozat* címen, amelyet Kappanyos Andrással közös szerkesztésben jelentetünk meg.

Bori Imrét, aki már az ötvenes években József Attila-könyvet írt (a könyv talán azért maradt kéziratban, mert a saját szemléleti változásai nyomán felismerte, hogy nem tudta kellő mértékben visszautasítani a kor gondolkodásmódját), az 1990-es években már leginkább a monografikus kutatás lehetőségei foglalkoztatják, több szerző életművét is ilyen értelemben tekinti át „viszonylagosan műközpontúnak nevezhető irodalomszemléletet érvényesítve” (Bányai János). Olykor meglehetősen szabadon, a tudományos írásmód némely szabályait is fellazítva értekeznek – Bori Imre bizonyos módszerei zavarhatják az „irodalomtörténeti puritánokat” – írja Bányai János. Bori egy Kosztolányiról szóló szöveghelyen arra is utal, hogy a sokszor nagyon termékeny szövegközpontú értelmezést olykor bizony a mindannyiunkat érintő helyzeti korlátok kényszerítik ki: „Tüzetes életrajzának megírására azonban nem vállalkoztam [...] – mondja Kosztolányi kapcsán –, mert nálunk ehhez az elemi feltételek is hiányoznak.” Ezekben az években már jól látszik, hogy Bori Imre, mint ahogyan az újvidéki kutatók közül többen is, különösképpen pedig Bányai János, horizonttágítási lehetőségként értelmezi a kultúraközi kommunikációt, és a keretek szétfeszíthetőségében bízva, nagy következetességgel járja be a kisebbségi relációkat a magyar és a jugoszláv irodalmakat illetően, és az összehasonlító jellegű kérdésfelvetések területén is. Mindezek nyomán egy kisebbségi irodalomtudósi magatartási modell kidolgozójaként tekinthetünk rá. Ha harci modort nem is, bár lehet, hogy nem ártott volna, kölcsönöztek tőle a tanítványai, egy következetes tudósi habitusideált, egy többdimenziós, autonóm magatartásmintát mindenképpen közvetített az új nemzedékek felé.

Egyes vajdasági magyar kutatóknak, a kezdeti radikális témakezelési előnyökön túl, az új elméleti felismerésekkel dolgozó eljárások, a történeti-filológiai módszerű irodalomtudományt kimozdító szótárak és beszédmódok kidolgozása is biztosított egy viszonylag kedvezőnek nevezhető pozíciót az összmagyar beszédrendben. Bányai János korán érzékeli és hasznosítja, a mi nemzedékünknek már tanítja is a hermeneutikai-recepcióesztétikai paradigmaváltást, támogatja a magyar irodalomtudományos gondolkodás nyelvi és módszerbeli modernizációjára tett javaslatokat, úgyhogy a kritikai beszéd korszerű készletének alakulástörténetében is van része. Írott formában is viszonylag korán nyer leszögezést, hogy „Bányai egyike az elsőeknek, akik a magyar kritikát a modern versgondolkozásra szoktatták”. Füst Milán, Weöres Sándor, Nemes Nagy Ágnes, Tandori Dezső, Lator László stb., de a mai magyar költészeti irányok, vagy például a kortárs szerb próza legjobb ismerői közé tartozott. Úgy fektette le a maga alapvetéseit, hogy be tudott csatlakozni az egyetemes magyar beszédrendbe, de poétikai, líraelméleti és komparatív tudásával túl is lépett a kizárólagosan magyar irodalmi kontextuson. Szeli Istvánon, akinek az első könyve *Bevezetés az irodalomelméletbe* címen jelent meg (1955-ben!), és aki olyan fontos témákkal jelent meg a komparatív vizsgálódások horizontján, amelyekről külön kellene beszélni, és Bori Imrén kívül egyedül Bányai János kap majd szerbiai irodalomtudósi akadémiai tagságot. Bányai is azok közé tartozik, akik a kisebbségi kutatói szerepmodell szerves részeként jelenítik meg, az egyetemes magyar irodalomtudományos kérdések mellett, a szerb–magyar viszonylati gondolkodás alakulástörténetébe való beleszólás szükségességét. Ez az életmű is bizonyítja, hogy a sajátos geokulturális tapasztalat, a kisebbségi magyar és a délszláv irodalmak kategóriáiban való egyidejű gondolkodás olyan szempontokat is felvet, amelyek más relációkban nem vagy csak kisebb valószínűséggel merülnének fel. Általa erősödött fel a gondolat, hogy a kisebbségi kultúra fordításra van ítélve, az irodalmi-kulturális jelenségeknek, a viselkedési mintáknak, a gondolkodási formációknak, a létértelmezési tartalmaknak a fordítására. „A kisebbségi kultúra *létmódja* a fordítás és az összehasonlítás [...], ezért vehető a komparatisztika alapvetően a kisebbségi tudományosság gondolkodásmódjának. Ám ezzel együtt a szellemiség egzisztenciális feltételének is” – írja.

Zárásképpen mondom el, hogy 1990-ig Thomka Beáta is ennek az újvidéki iskolának a kereteiben kutat és publikál, itt alapozza meg új szemléletű narratológiai elképzeléseit. A prózaafordulat egyik érzékeny tanújaként, a szemléleti kategóriák megújítójaként nyer teret és lép be a magyarországi diskurzusba (fizikai térváltással is), pontosan érzékelve a prózapoétikai szférákban zajló radikális változásokat, a reflexió különleges hangsúlyait az elbeszélői-logikai struktúrák lebontásában. Az sem maradhat említetlenül, hogy a tanszéki kutatók közül Juhász Erzsébet – különösképpen a monarchikus olvasás aspektusainak kidolgozásával – és Danyi Magdolna is kiváltott egy szélesebb figyelmet, elsőként az 1980-as datálású, máig

hivatkozott *Czóbel Minka* című, majd az 1988-ban megjelent *Paul Celan (metaforikus) főnévi szóösszetételeinek értelmezéseihez* című kötetével, az ELTE Szathmáry István vezette *Stíluskutató csoportjával* való együttműködésétől számítva pedig értékes Pilinszky-tanulmányaival.

Faragó Kornélia

A műsor folytatásában Andrić Edit foglalta össze a tanszék dolgozóinak tudományos-szakmai tevékenységét, különös tekintettel a nyelvészeti kutatómunkára.

Andrić Edit

Ezután a hallgatók mutatkoztak be *Kreativitás – egykor és ma* című összeállításukkal. A Magyar Tanszéken megalakulása óta nagy szerepe van a tehetséggondozásnak. 1959-ben az első nemzedék padsoraiban ült Gion Nándor, aki a magyar irodalom kimagasló prózaírójává vált. Szobonya Tamara az ő ifjúkorát elevenítette fel, Gion Nándor *Zongora a fehér kastélyból* című ifjúsági regényének részletét pedig Kazinczy-díjas hallgatónk, Csíkos Dániel olvasta fel.

Szobonya Tamara

Csíkos Dániel

Akárcsak Gion Nándor, Szenttamáson született Celler Kiss Tamás, tanszékünk harmadéves hallgatója is, akinek a munkáiról Szeles Réka beszélt, legújabb verseit pedig a szerző olvasta fel.

Szeles Réka

Celler Kiss Tamás

A 60. évforduló alkalmából a Magyar Tanszék emlékközzel tüntette ki azokat a tanárokat és munkatársakat, akik több mint harminc éve dolgoznak az intézményben.

Az okleveleket Toldi Éva tanszékvezető adta át Andrić Edit, Csányi Erzsébet, Harkai Vass Éva és Katona Edit egyetemi rendes tanárnak, valamint Milánovics Valéria titkárnőnek.

A Magyar Tanszék dicséretben és könyvjutalomban részesítette azokat a hallgatókat, akiknek az összesített tanulmányi eredménye meghaladta a kilences átlagot. A könyvjutalmakat és okleveleket Novák Anikó docens és Szabó Laki Boglárka tanársegéd adta át.

Tanárok, akik több mint harminc éve a tanszéken dolgoznak

Legjobb hallgatóink

A jubileumi műsor állófogadással, majd a Bori Imre akadémikus tiszteletére tartott emlékkonferenciával folytatódott.

SZÖVEGÉRTELMEZÉSEK – BORI IMRE-EMLEKKONFERENCIA

A Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék fennállásának hatvanadik évfordulója alkalmából 2019. október 22–23-án kétnapos emlékkonferenciát szerveztünk, amelynek középpontjában Bori Imre (1929–2004) akadémikusnak, irodalomtörténésznek, a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék egyik legjelentősebb professzorának életműve és az általa vizsgált kérdéskörök, tudományterületek álltak.

A nemzetközi tudományos tanácskozás huszonhét előadója hat ország tizenhárom tudományos intézményéből érkezett. A hét ülészakon elhangzott előadások részben Bori Imre kutatási területeihez kapcsolódtak, részben pedig munkáinak megállapításaival, konklúzióival vetettek számot, a számára fontos korszakok, szerzők, jelenségcsoportok, problémakörök értelmezésével arra kerestek választ, hogy mennyiben hatnak ma nézetei és felismerései.

A konferenciát nyitó I. ülészak dolgozatai az életmű legnagyobb hatást kiváltó szegmensét, Bori Imrének a magyar avantgárról szóló munkáit vették számba. Angyalosi Gergely annak *Az avantgarde apostolai*ban kifejtett koncepciónak a működőképességét vizsgálta dolgozatában, amely az avantgárd egyik hazai őstét véli felfedezni a szimbolista-preraffaelita verseszménynek hátat fordító, költeményeiben a lírai imperszonalitás válfaját megteremtő Füst Milánban.

Toldi Éva megnyitja a konferenciát

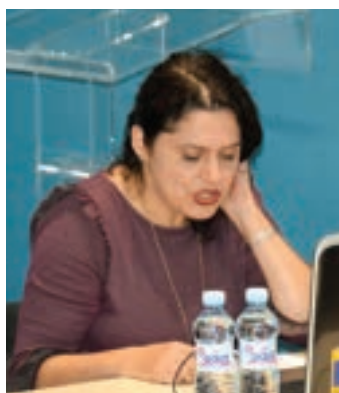

Angyalosi Gergely

Kappanyos András Bori Imre avantgárdfelfogásának azokat a felismeréseit, megfogalmazásait, bizonyításait tekintette át, amelyek a maguk idejében heves vitát váltottak ki, majd konszenzus alakult ki körülöttük, és ismeretük nélkül ma már az adott témában nem lehet hitelesen megszólalni. Földes Györgyi előadásában annak a Bori Imre által megfogalmazott elképzelésnek az elméleti előfeltevéseit taglalta, miszerint a szecesszió által képviselt új látásmód, szemlélet az avantgárdot készítette elő, sőt az avantgárd a nyitó fejezetének tekinthető.

Kappanyos András

Földes Györgyi

A II. ülészak Bori Imre költészetértelmezéseihez kapcsolódott. Papp Ágnes Klára az Ady költészettörténeti helyét kijelölő Bori Imréhez kapcsolódva Ady Léda-verseinek és Baudelaire szerelmi költészetének párhuzamait, szemléletbeli rokon-

ságát, lehetséges motivikus átvételeit vizsgálta. Csehy Zoltán előadásában Juhász Ferenc époszaira, hömpölygő szöveggkonglomerátumaira fókuszálva azt mutatta be, miként ölt mitikus, kozmikus és antropomorf formát Juhász szövegeiben a nemiség, az identitás átmenetisége, változó performanciája.

Papp Ágnes Klára

Csehy Zoltán

Polgár Anikó előadásában Weöres Sándor *Mária mennybemenetele* című versének az ókortól a középkorig tartó korszakból származó görög–latin intertextusait tárta fel. Az elemzés középpontjában Kürénéi Szünésziosz húsvéti éneke állt, melyet Weöres fordított, s amely motivikus és szövegszerű kapcsolatban áll az értelmezett verssel. Horváth Kornélia azt a József Attilánál és később Radnótinál is feltűnő sajátos verstípust vizsgálta előadásában, amelynek fontos jellemzője, hogy a verscím egyetlen szóból, nyelvtani formáját tekintve folyamatos melléknévi igenévből áll.

Polgár Anikó

Horváth Kornélia

A tanácskozás III. ülészakájának előadásai Bori Imre Krúdy- és prózaértelmezéseihez szóltak hozzá. Gintli Tibor azt a kérdést járta körül, hogy Bori Imre *Krúdy Gyula „nagy évtizede”* című tanulmánya mennyiben lehet inspiráló a mai Krúdy-

kutatás számára a narratív eljárások értelmezése, illetve az életmű hangsúlyainak kihelyezése terén.

Tapodi Zsuzsa a Krúdy Gyula szövegalkotását jellemző „Krúdy-effektust” két kortárs alkotó, a spanyol-gallego Ramón de Valle-Inclán és a román Mateiu Caragiale műveinek témáival, stílusával és a bennük megjelenő emlékezéstechnikával vetette össze az egymástól térben távol élő szerzők szövegvilágának interferenciáira keresve magyarázatot.

Gintli Tibor

Tapodi Zsuzsa

Marko Čudić dolgozatában Bori Imre Krúdy- és Kosztolányi-monográfiáinak jellemző jegyeiről, a rendkívüli elemzői alaposág, a részletekbe menő tematikai leírások, valamint a forrás- és idézetmegjelölés hiányának ellentmondásáról beszélt.

Egyed Emese Móricz klasszikussá lett *Légy jó mindhalálig*-jának, Benedek Elek vele azonos esztendőben publikált *Édes anyaföldem! Egy nép s egy ember története* című önismereti regényének (1920) és a mindkettejük tanítványaként számontartható Tamási Áron *Szűzmáriás királyfi* című regényének rokonítható jegyeit tárta fel.

Marko Čudić

Egyed Emese

Balázs Imre József előadásában azt a nagy ívű tablót értékelte, amelyet Bori Imre *A szürrealizmus ideje* című 1970-es kötetében a magyar szürrealizmusról vázolt fel, rámutatva a könyvben kifejtett koncepció érdemeire és újragondolásának szükségességére.

A konferencia második napját nyitó IV. ülészak a fordítás, a kulturális transzfer kérdéseihez kapcsolódott. Toldi Éva előadásában Terézia Mora *Szerelmes ufók* című novelláskötetét értelmezte a kulturális transzfer és a tranzlingvális tapasztalat, a lokalitás kimozdítottságának szempontjából.

Balázs Imre József

Toldi Éva

Rudas Jutka előadásában a fordításirodalomnak az irodalmi többrendszerségben betöltött szerepét hangsúlyozta, majd néhány példa segítségével az irodalmi fordítás/fordíthatóság problémáját a kultúrák érintkezésének és a kulturális megértésnek a kérdéseként vetette fel.

Medve Zoltán Parti Nagy Lajos *Rókatárgy alkonyatkor* című versének horvát fordítása alapján azt vizsgálta, hogy Parti Nagy nyelvalkotó-neológus és nyelvtromboló képessége, a nyelv egyidejű fel- és leépítése a verseiben hogyan vész el, illetve csökken minimálisra a más nyelvre történő transzfer alkalmával.

Rudas Jutka

Medve Zoltán

Mikola Gyöngyi előadásában a Tolnai Ottó írásaiban fellelhető orosz irodalmi motívumokat, utalásokat, rövidebb-hosszabb elemzéseket, Gogol-, Puskin- és Tolsztoj-intertextusokat, az orosz irodalmi stúdiumoknak Tolnai poétikájában betöltött szerepét vázolta fel.

Utasi Csilla Bori Imre Krleža-monográfiájának gondolatmenetéből kiindulva a horvát író művének magyar irodalmi és kulturális vonatkozásait értelmezte.

Mikola Gyöngyi

Utasi Csilla

Az V. ülészak előadásai Bori Imre irodalomtörténeti megállapításainak továbbélését vizsgálták, illetve Bori Imre életművének, szerepkörének átfogó értékelésére vállalkoztak. Deczki Sarolta előadásában Bori Imre 1964-ben megfogalmazott gondolatmenetét felidézve a szociográfiai szempontot ismét egyre nagyobb szerephez juttató, a realizmus poétikáját követő posztmodern utáni kortárs művek csoportját értelmezte.

Deczki Sarolta

Faragó Kornélia

Faragó Kornélia Bori Imre életművének, szerepköreinek szerkezeti jellemzőit vizsgálta, azt a többes dimenzionalitás összetett viszonyrendszerét kutató, a modernitás meghatározó kérdésköreit azonosító, az avantgárd diskurzust az értelmezői horizontba emelő, a jugoszláv irodalmi viszonylatokat látószögbe állító irodalomtörténeti gondolkodást mutatta be, amelynek ma úgy kellene inspirálnia a kutatást, hogy tanulmányainak beszédmódja, az átlagolvasót is megszólító hangvétele nem harmonizál a mai, erősen teoretizáló irodalomtudományi közelítésekkel.

Harkai Vass Éva előadásában Ferencz Győző Radnóti Miklósról, Szegedy-Maszák Mihály Kosztolányiról, Szilágyi Zsófia Móricz Zsigmondról, Schein Gábor Füst Milán életművéről írt monográfiáit vizsgálva arra keresett választ, hogy Bori Imre monográfiáinak, modernségkutatásainak eredményei hogyan tükröződnek az újabb irodalomtörténeti kutatásokban.

A VI. ülészak előadásai a kisebbségi helyzetben keletkezett irodalom és irodalomtörténet-írás, az irodalmi életet formáló törekvések kérdéseit fogták át.

Vallasek Júlia előadásában Szenteleky Kornél *Isola Bella* című regényére és néhány további erdélyi regényre fókuszálva arra keresett választ, hogy ezekben a művekben a kommunikatív emlékezet hogyan jeleníti meg az 1920-as politikai változást, illetve hogy a fikció az idegenné vált tér domesztifikációjának milyen sajátos életstratégiákban, konfliktusokban és megoldásokban megnyilatkozó lehetőségeit teremti meg.

Harkai Vass Éva

Vallasek Júlia

Novák Anikó előadásában a nemzetközi trendeket és a volt Jugoszlávia, valamint a Kárpát-medence irodalomtörténeteinek tanulságait szem előtt tartva egy új, átfogó vajdasági magyar irodalomtörténet fő irányelveiről tartott előadást.

Virág Zoltán dolgozatában Bori Imre és Ilia Mihály nyomtatásban megjelent levelezését olyan archívumként értelmezte, amely nem pusztán két értelmiségi típus (egyetemi oktató, folyóirat-szerkesztő, kritikus) mindennapi rutinjának, szaktu-

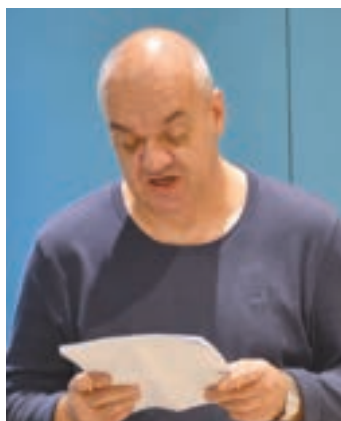
dományos véleménycseréjének, kölcsönös gesztusainak, baráti önzetlenségének kéziratossá bizonyítéka, hanem különösen értékes irodalomszociológiai, intézménytörténeti dokumentum is egyben.

A VII. ülés első dolgozata a vajdasági magyar irodalomtörténeti diskurzusnak az 1918-as kezdetről szóló alapelvét értelmezte át, a másik két dolgozat pedig Bori Imre sokoldalú munkásságának két kevésbé vizsgált vonatkozását, a tankönyvírást és a művelődési kérdések kutatását emelte ki.

Bence Erika előadásában azt bizonyította, hogy a modern felfogások a vajdasági magyar irodalomtörténeti diskurzus egyik legfontosabb, mindmáig érvényesnek tekintett alapelvét, az 1918-as kezdetekről alkotott axiómát meghatározó pozitívista és szubsztancialista módszereket hatályon kívül helyezték, módosítva/dekonstruálva ezáltal a jugoszláv/vajdasági magyar irodalom létformájáról alkotott összképet.

Novák Anikó

Virág Zoltán

Bence Erika

Ladányi István Bori Imre irodalomtörténeti és irodalomszervezői munkásságának nyomait vizsgálta tankönyvszerzői tevékenységében: a szerzők és művek kiválasztásában, az anyag elrendezésének arányaiban, a tankönyvek fogalomkészletében, nyelvhasználatában.

Ispánovics Csapó Julianna előadásában Bori Imre délvidéki, vajdasági olvasókönyveiben arra a szemléletmódra hívta fel a figyelmet, amely az irodalom történetét, alkotóit, jelenségeit, intézményrendszerét, az egyes szövegek működését, hatását sohasem önmagában, mindig a társadalom- és kultúrtörténeti háttér kontextusában vizsgálta.

Ladányi István

Ispánovics Csapó Julianna

ÜNNEPSÉGEK ÉS MEGEMLÉKEZÉSEK

AZ 1848/49-ES FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC EMLÉKÉRE

Mint minden évben, 2019-ben is az első tanszéki ünnepséget az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emlékére tartottuk.

A jelenlévőket Toldi Éva tanszékvezető köszöntötte. Beszédében kiemelte, hogy a szabadságharc eszméje a mai napig fontos: - „Petőfi verseiből önazonosság sugárzik, az ő verseiből még tudható, hogy vannak örök értékek: a barátság az barátság, a szerelem az szerelem. De Petőfi írta az *Akasszátok föl a királyokat!* című verset is, és a forradalomnak és a lázadásnak is lett egy külön története. Erre emlékezünk, amikor március 15-éről van szó” – mondta a tanszékvezető. Hozzátette, az idén kicsit másként történik az emlékezés, hiszen a középpontban az a történet áll, hogy a kisember hogyan élte meg ezt az időszakot.

Toldi Éva tanszékvezető

Katarina Kovačević

Levelekből hangzanak el részletek, hisz nincs annál érdekesebb, mint megtudni, hogy százhetvenegy évvel ezelőtt hogyan éltek az emberek, és hogyan éltek meg azt az időszakot, amelyről akkor már tudták, hogy történelmi. Nem tudták, hogy mi lesz a vége, de látták, hogy valami kavarog körülöttük. A köszöntő után Katarina Kovačević, a Tartományi Felsőoktatási és Tudományügyi Titkárság titkárhelyettese köszöntötte az ünneplő közösséget.

Ezt követően Ózer Ágnes történész és muzeológus beszélt a forradalmi eseményekről a vajdasági magyar történetírásban. Tapasztalata szerint a magyar történetírás, amikor az 1848/1849-es eseményeket dolgozza fel, kevesebb figyelmet fordít azokra az eseményekre és történésekre, amelyek tájainkon játszódtak: „Ha visszalapozunk az irodalomban, láthatóvá válik, hogy az itteni történészek foglalkoztak vele, és az itteniek érdeklődési körében van. Ez nem jelenti azt, hogy az itt lejátszódtott eseménysorozat nem épült be a magyar történetírásba, benne van, csak annak az irodalomnak alapján és azoknak az eseményeknek alapján, amelyek köztudottak voltak, amelyek eljutottak Pestre vagy bárhova, ahol a szabadságharc vezetősége volt” – emelte ki. Előadásában az itteni történészekkel foglalkozott. Nemcsak a ma élő történészekkel, hanem a vajdasági magyar történetírás előtörténetével is, olyan nagy egyéniségekkel és intézményekkel, mint Olchváry Ödön, Thim József és a Bács-Bodrog Megyei Történelmi Társulat.

Ózer Ágnes

A történelmi áttekintést követően a jelenlévők a Magyar Tanszék hallgatóinak *Forradalmi levelek – levelek a forradalomból* című összeállítását tekintették meg. A műsor forgatókönyvének szerzője Novák Anikó, a Magyar Tanszék docense volt. Oravec Imre versével kezdődött, utána pedig levélrészletek sorjáztak. A műsort a szabadságharcot idéző dalok tették változatosabbá. A műsort Albert Éva, Gavran Emma, Major Evelin, Móricz Virág Kinga, Pap Rebeka, Petro Éva, Rasztovác Henrietta és Turi Orsolya mutatta be.

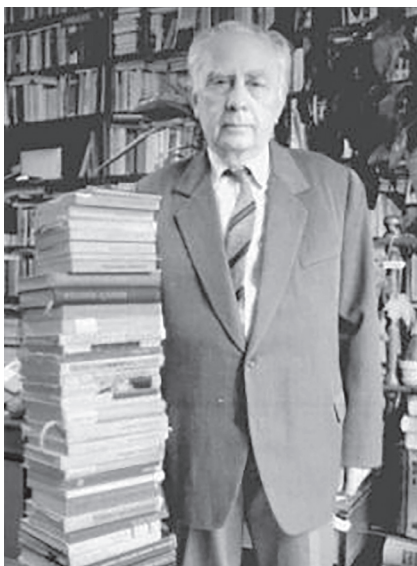
*Major Evelin, Pap Rebeka, Albert Éva, Gavran Emma, Petro Éva, Móricz Virág Kinga,
Turi Orsolya és Rasztovác Henrietta*

A forradalom és szabadságharc alkalmából rendezett műsor közönsége

BORI IMRÉRE EMLÉKEZVE HALÁLÁNAK 15. ÉVFORDULÓJÁN

Az újvidéki Magyar Tanszék tanárai, diákjai, tisztelői április 17-én, halálának 15. évfordulójára emlékezve megkoszorúzták Bori Imre akadémikus, irodalomtörténész, tanszékvezető egyetemi tanár sírját a Futaki úti temetőben. Munkásságát Toldi Éva tanszékvezető méltatta, Szobonya Tamara hallgató verset mondott.

RENDEZVÉNYEKEN, ÜNNEPI MŰSOROKON

AZ ANYANYELV NEMZETKÖZI NAPJÁN

A nyári szemeszter első napjaiban, 2019. február 21-én a kar immár hagyományosan megünnepelte az anyanyelv nemzetközi napját. Ezen az eseményen minden anyanyelvi tanszék bemutatkozott, a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék is. Pásztor-Kicsi Mária az egyetemes magyar nyelv és a vajdasági magyar nyelv jellegzetességeiről tartott előadást.

A KÖLTÉSZET VILÁGNAPJÁN

A költészet világnapját a Bölcsészettudományi Karon 2019. március 21-én ünnepezték meg. A műsort Bojana Stojanović Pantović hispanista állította össze a kar filológia szakos diákjai közreműködésével. A Magyar Tanszékét, illetve a magyar költészetet Csíkó Dániel harmadéves hallgató képviselte, aki Gérecz Attila *Óda bajtársnőimhez* című versét mondta el.

A KÖLTÉSZET NAPJÁN

Életre szóló tanítások címmel rendezte meg a Kossa János Nyelvművelő Egyesület és Olvasóklub április 5-én József Attila születésnapja alkalmából a magyar költészet napi műsorát. Ezt a rendezvényt is a tanszék közreműködésével tartották meg. Katona Edit egyetemi rendes tanár diákjainkkal, Petro Évával, Móricz Virág Kingával és Csíkó Dániellel készített alkalmi összeállítást kortárs írók-költők műveiből. A műsorban Katona Edit is elmondott egy Radnóti-vers-töredéket.

A Kossa János Nyelvművelő Egyesület és Olvasóklub közönsége

VMTDK-HÁZIKONFERENCIA

Május 24-én a Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium szervezésében VMTDK-házikonferencia megtartására került sor a tanszék szemináriumi könyvtárában. A tanszék diákjai közül a következő hallgatók vettek részt: Fekecs Emese, Csíkós Dániel, Mák Ivett, Tóth Teodóra, Fehér Miklós, Szeles Réka, Bóka Olivér, Kiss Virág, Kovács Edina, Szilágyi Donáta és Szobonya Tamara.

Szeles Réka

Mák Ivett

Tóth Teodóra

A FORDÍTÁS MINT KÖZÉRZET

A Magyar Nemzeti Tanács május 18-án *A fordítás mint közérzet. A fordítás-technikák XXI. századi kihívásai és lehetőségei* elnevezéssel szervezett konferenciát Szabadkán, amelyen meghívott előadóként Andrić Edit, a tanszék tanára is részt vett *A szakfordítás gondjai a kétnyelvű közösségben* című előadásával. A fordítástudományi tanácskozást nagy érdeklődés kísérte, a fordítók és tolmácsok mellett szinte az egész tartomány területéről érkeztek jogászok, tanárok, fordítók és újságírók. Az elméleti jellegű fejtegetéseket és az esettanulmányokat kerekasztal-beszélgetés követte az önkormányzatok hivatalos földrajzi nevek megállapításával kapcsolatos döntéseiről és szakszerűségének növeléséről. A fő gondolat az volt, hogy szükség van egy olyan szemlélet és stratégia kialakítására a közigazgatásban, mely felismeri a helyes névhasználathoz fűződő érdekeket, és amelyben földrajzi neveink értéket jelentenek. A beszélgetés moderátora Vukov Raffai Éva, a résztvevők pedig Andrić Edit, Brenner János, Petkovics Márta és Siplika Zoltán voltak, de a jelen lévő vendégek és érdeklődők is bekapcsolódtak, elmondták észrevételeiket a szerb–magyar földrajzi nevek használatával, a vajdasági községek és települések közterületeinek, valamint az utcanevek magyarrá fordításának nehézségeivel kapcsolatban.

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői

A NYELVEK EURÓPAI NAPJA

A kar 2019 szeptemberében megünnepelte a nyelvek európai napját. A játékos foglalkozásokat a hozzánk látogató diákok részére Tüskei Vilma lektor szervezte meg. A munkába bekapcsolódtak a magyart idegen nyelvként tanuló hallgatók is.

18. VMTDK

A 18. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia az újvidéki rektorátus, valamint a Technológiai Kar épületében került megrendezésre 2019. november 23-án. Hallgatóink sikerrel szerepeltek a konferencián; a humán tudományok és a művészetek szekcióban mutatták be a tanulmányaik során végzett kutatásaik eredményeit. A konferencián Szilágyi Donáta, Kovács Edina, Szobonya Tamara, Kiss Virág, Fekecs Emese, Pásztor-Kicsi Gergely, Mák Ivett, Hovanyec Judit, Fehér Miklós, Kecskés Ildikó, Szeles Réka, Tóth Teodóra, Csíkos Dániel és Ristić Anita mutatkozott be. A Művészetek szekcióban másodéves hallgatóink, Albert Éva, Gavran Emma, Major Evelin, Móricz Virág Kinga, Pap Rebeka, Petro Éva, Rasztovác Henrietta, Rózsa Viola és Turi Orsolya a *Gaia* című performansszal szerepeltek.

EGYETEMI NYELVÉSZETI NAPOK

2019-ben 27. alkalommal rendeztük meg az Egyetemi Nyelvészeti Napokat, nemzetközi tudományos tanácskozásunkat. Ezúttal a téma a *Nyelv – társadalom – elme* volt, amellyel elsősorban a szocio-, valamint pszicholingvisztikai kutatások bemutatását céloztuk meg. A konferenciára hét ország (Ausztria, Horvátország, Magyarország, Románia, Szlovákia, Szlovénia és Szerbia) különböző egyetemi központjaiból 35 résztvevő érkezett. Az Egyetemi Nyelvészeti Napok hallgatónk zenei bevezetőjével kezdődött, majd Andrić Edit tanszékvezető-helyettes üdvözölte a konferencia résztvevőit, utána pedig a szervezőbizottság elnöke, Pásztor-Kicsi Mária megnyitotta a tanácskozást.

Hallgatónk zenei bevezetője

A konferencia megnyitója, Andrić Edit és Pásztor-Kicsi Mária

Először két plenáris pszicholingvisztikai tárgyú előadást hallgathattunk meg. Bartha Krisztina (Nagyvárad) az életkori sajátosságokat vizsgálta a Moore-paradoxonos mondatok megértésében kétnyelvű gyermekeknél. Ezt követően Halupka-Rešetar Szabina, az újvidéki Bölcsészettudományi Kar angol szakos tanára a CANTAB-teszt tanulságairól szolt a kétnyelvű egyének végrehajtó funkciói kapcsán.

A plenáris előadók: Bartha Krisztina és Halupka-Rešetar Szabina

A továbbiakban három szekcióban folyt a munka. A délelőtti A szekcióban főként nyelvjárási jellegű előadások hangzottak el. Angyal László (Nyitra) Fülek (Filakovo) névszemiotikai tájképéről számolt be, Bárth M. János (Budapest) a nyelvjárási adatok változatosságát és többdimenziós elemzését mutatta be a „Beszélő Atlasz” alapján, majd Juhász Dezső (Budapest) a Bukovinából származó székely nyelvjárások összehasonlító elemzését szemléltette.

Angyal László

Bárth M. János

Ezek után Németh Miklós (Szeged) következett, aki esettanulmányt mutatott be a generációk közötti törésvonalról a nyelvjárási nyelvhasználatban, majd Vukov Raffai Évának, a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar tanárának előadása következett a székelykevei bolgárok második anyanyelvéről. Végül egy nyelvtörténeti előadást hallhattunk. Terbe Erika (Budapest) a 16. századi városi levéltárak magyar nyelvű leveleinek nyelvi sokszínűségéről számolt be.

Juhász Dezső

Németh Miklós

Vukov Raffai Éva

A B szekcióban a kétnyelvűség különböző aspektusaival foglalkozó előadások hangzottak el. Lehocki-Samardžić Anna (Eszék) a portfólió szerepét hangsúlyozta a szakfordítás oktatásában, Presinszky Károly (Nyitra) pedig a kétnyelvű nyelvi tájképhez kötődő attitűdöket vizsgálta szlovákiai magyarok körében. Szoták Szilvia

(Ausztria) a bécsi magyar diaszpóra nyelvi és oktatási helyzetét mutatta be, Kovács Rác Eleonóra pedig a gyermekkori szerb nyelvi szavak, mondatok, mondókák, valamint a kedvelt szerb nyelvű rajzfilmek kapcsán végzett kutatást Vajdaságban. Urkom Aleksander (Budapest) a sportterminológiával foglalkozott a magyar–szerb lexikográfiában, Andrić Edit pedig a lexikai interferenciajelenségek fajtáit tárgyalta a vajdasági magyar nyelvben.

Lehocki-Samarđžić Anna

Urkom Aleksander

Presinszky Károly

Szoták Szilvia

Andrić Edit

Az elmével kapcsolatos előadások a délelőtti C szekcióban hangzottak el. Kato-
na Edit a metaforahasználat genderalapú vizsgálatát végezte el szónoki beszédek-
ben, Szabó Roland-Attila (Nagyvárad) a sértő humor értelmezésének feltételeiről
és a befolyásoló pragmatikai tényezőkről beszélt. Pápista Zsolt a kategorizációról
és a fogalmi integrációról szólt, Szabó Réka (Budapest) pedig az elme fogalmá-

nak alakulástörténetét járta körül. Csányi Erzsébet a Garaczi László *Plasztik* című elbeszéléskötetében tapasztalható nyelvi regiszterkeveredést vizsgálta. Végül Tóth Ágota a populáris irodalom műfaji, tematikai és nyelvi sajátosságaival foglalkozott a kortárs magyar novellákban.

Katona Edit

Szabó Roland-Attila

Pápista Zsolt

Csányi Erzsébet

Szabó Réka

Tóth Ágota

A délutáni ülészak A szekciójában Kolláth Anna (Maribor) a vernakuláris nyelvváltozatokról és a tanárképzésről beszélt, Sinkovics Balázs (Szeged) az egyéni nyelvhasználat változatosságáról számolt be a szegedi beszélőkkel készített interjúk alapján, majd a Fejes László–Rebrus Péter (Budapest) szerzőpáros azt vizsgálta, hogyan viselkedik az *i* a magánhangzó-harmóniában. Ezek után Lengyel Zsolt (Veszprém) a mentális lexikon kronológiai és generációs aspektusairól szólt, Pásztor-Kicsi Mária pedig szintén szóasszociációs felmérést végzett, az internet nyelvének fogalmi tükröződéseit vizsgálta.

Kolláth Anna

Sinkovics Balázs és Németh Miklós

Fejes László

Lengyel Zsolt

A B szekcióban délután elsőként Magyarai Sára (Nagyvárad) a kétnyelvű környezetben való nyelvi revitalizációról szólt, Molnár Csikós László (Ada) pedig az implicit tudás nyelvi megformálásának lehetőségeit mérlegelte. Schirm Anita (Szeged)

a diskurzusjelölőket vette számba a telefonos ügyfélszolgálati beszélgetések során. Oszkó Beatrix (Budapest) a metadiszkurzív elemeket vizsgálta a magyarul tanulók szövegeiben, Szabó Laki Boglárka (Újvidék) pedig a vajdasági magyar diáknyelvet kutatta.

Molnár Csikós László kollégái körében

Oszkó Beatrix

Magyari Sára

Végül a délutáni C szekció előadásai a nyelv és a társadalom kapcsolatát taglalták. Bevezetőként Bence Erika arra a kérdésre kereste a választ, hogy lehet-e nem létező nyelven regényt írni. Bauko János (Nyitra) a nyelv, a társadalom és az identitás viszonyáról beszélt, majd Grabovac Beáta (Szabadka) a kétnyelvűség pszichológiai vonatkozásait vette számba. Lendák-Kabók Karolina a nyelv, az etnicitás és a társadalmi nem mintáit elemezte. Végül Takács Izabella (Szabadka) *Hatalom, nyelv és politikai kommunikáció* címmel tartotta meg előadását.

Bauko János és Angyal László

Bence Erika

Grabovac Beáta

A tanszék hallgatói a közönség soraiban

KONFERENCIÁKON

NYELVEK ÉS KULTÚRÁK IDŐBEN ÉS TÉRBEŒ

A karon november 16-án 9. alkalommal rendezték meg a *Nyelvek és kultúrák időben és térben* című tanácskozást, amelyen kilenc országból (Franciaország, Szlovénia, Horvátország, Bosznia, Olaszország, Észak-Macedón Köztársaság, Spanyolország, Japán, Szerbia) százhatvan két résztvevő tartott előadást. A konferencia a Szerb Köztársaság Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma által támogatott projektumból nőtte ki magát. A Magyar Tanszék tanárai közül hárman vettek részt a konferencián.

Andrić Edit a zöld színnev szerb–magyar kontrasztív nyelvészeti vizsgálatával kapcsolatos kutatásairól beszélt, Kovács Rácó Eleonóra az angol nyelvtanulás kezdeteivel foglalkozott a vajdasági magyar tannyelvű szakiskolások körében, Pásztor-Kicsi Mária pedig az ízeket megnevező kifejezések szerb–magyar elemzését mutatatta be.

Andrić Edit

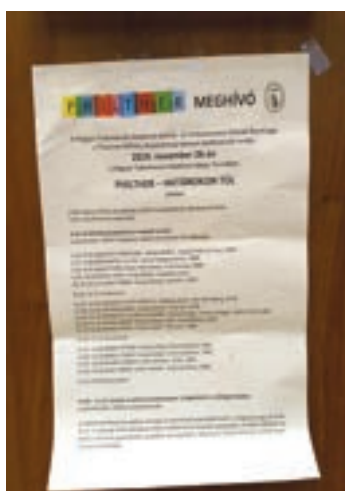
Kovács Rácó Eleonóra

Pásztor-Kicsi Mária

PHILTHER

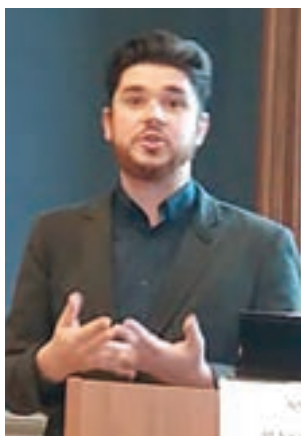
Munkatársaink részt vettek a Magyar Tudományos Akadémia Színház- és Film-tudományi Állandó Bizottsága és a Theatron Műhely Alapítvány *Philther – határon túl* című konferenciáján 2019. november 26-án, amelyen hét vajdasági előadás elemzését mutatták be. A Magyar Tanszék kutatócsoportja, Bence Erika, Ispánovics Csapó Julianna, Horváth Futó Hargita, valamint Oláh Tamás kapcsolódott be abba a Kárpát-medencei magyar nyelvű színháztudományi diskurzusba, mely hosszú ideje mutat fel jelentős eredményeket a magyarországi és erdélyi kutatócsoportok együttműködésének köszönhetően.

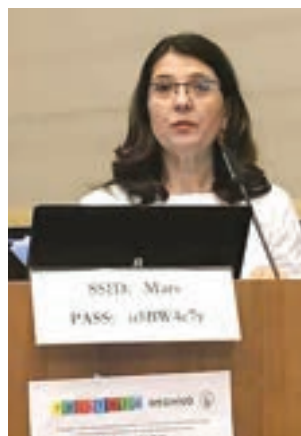
Bence Erika

Ispánovics Csapó Julianna

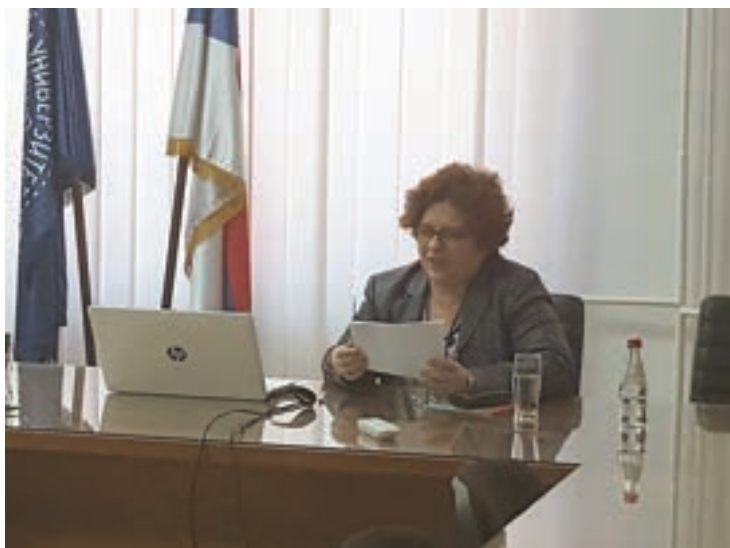
Oláh Tamás

Horváth Futó Hargita

A BELGRÁDI HUNGAROLÓGIA 25 ÉVE

A belgrádi Hungarológiai Tanszék is megünnepelte fennállásának huszonöt esztendejét. A jubileum alkalmából 2019. november 29–30-án Marko Čudić tanszékvezető szervezésében nemzetközi tudományos konferenciát tartottak, amelyen tanszékünk tanárai is részt vettek. A két tanszék között a kapcsolat 2000-tól vált szorosabbá, azóta jártak/járnak ugyanis az újvidéki tanárok tanítani Belgrádba (Bányai János, Gerold László, Bagi Ferenc, Molnár Csikós László, Faragó Kornélia, Harkai Vass Éva és Andrić Edit).

Toldi Éva

Toldi Éva *Multikulturális tapasztalat Herceg János és Đorđe Lebović regényeiben* címmel tartott előadást. Zomborban játszódó két önéletrajzi regényt értelmezett. Érdeklődésének középpontjában geokulturális megfontolások és kapcsolódási pontok álltak, arra a kérdésre kereste a választ, milyen jellegű a két világháború közötti Zombor leírása. Külön figyelmet szentelt a több kultúrához való tartozásnak, a többnyelvűségnek, valamint annak, hogy a városregényekben milyen poétikai eszközök segítségével valósul meg a multikulturalitás tapasztalata.

Utasi Csilla Aleksandar Tišma regényeiről értekezett, amelyekben a koncentrációs táborok tapasztalatairól nem átélőként, ám nem is kívülállóként tett tanúságot. A dolgozat szerzője szerint Tišma *Upotreba čoveka* (Az ember ára) című regényének szaggatott narratívuma a múlt század negyvenes éveinek egész vajdasági társadalmát „szürke zóná”-nak látta, melyben a tapasztalat nem artikulálódhat, hanem közvetlenül a testbe és a szexusba íródik bele.

Utasi Csilla

Harkai Vass Éva

Harkai Vass Éva Parti Nagy Lajos *Grafitnesz* című verseskötetének záró, *Őszológiai gyakorlatok* címet viselő versciklusával foglalkozott. Az „őszológia” az őszi kórházkert s az erre néző kórterem egy betegség-narratíva vershelyzete és helyszíne, az ősz elmúlástoposza pedig a betegség bágyadtságának és az elmúlásnak kitett test állapotváltozatait keretezi. Mindez a Parti Nagy-líra nyelvi destruálásra épülő és idézetekkel folytatott nyelvjátéka által valósul meg, egy sajátos posztmodern poétika jegyében, állapította meg Harkai Vass Éva.

Andrić Edit

Andrić Edit a két semleges szín, a fekete és a fehér magyar és szerb nyelvben való megnyilvánulásairól szól. A színnevek szemantikájában, kognitív jellemzőiben, frazeológiai előfordulásában tapasztalt hasonlóságokat és különbségeket vette számba.

Tanszékünk nyugalmazott tanára, Molnár Csikós László előadásában a hasonló alakú szavak, a paronimák oktatásának szükségességét hangsúlyozta mind az anyanyelvi tanórákon, mind a magyar mint idegen nyelv tanítása során.

TUDOMÁNYOS PROJEKTEK

A tanszék munkatársai több projektumban is kutattak. A köztársasági tudományos projektumokon kívül (*Diskursi manjinskih jezika, književnosti i kultura u jugoistočnoj i srednjoj Evropi / Kisebbségi nyelvi, irodalmi és kulturális diskurzusok Délkelet- és Közép-Európában és a Jezici i kulture u vremenu i prostoru / Nyelvek és kultúrák időben és térben*) 2019-ben sikeresen pályáztunk a Tartományi Felsőoktatási és Tudományügyi Titkárság kisebbségi közösségek számára kiírt pályázatán az *Interferencijajelenségek a vajdasági magyar nyelvben és irodalomban / Interferencija kao pojava u jeziku i književnosti Mađara u Vojvodini* címmel (projektumvezető Toldi Éva).

A nyertes felsőoktatási intézmények képviselőit Zoran Milošević, a tartományi felsőoktatási és tudományügyi titkár fogadta

A tanszék tanárai nemzetközi projektumokba is bekapcsolódtak. A *Philther* című tudományos színházprojektum vajdasági vonatkozásainak kutatását Horváth Futó Hargita, Bence Erika és Ispánovics Csapó Julianna vállalta.

A színházprojektum első megbeszélése

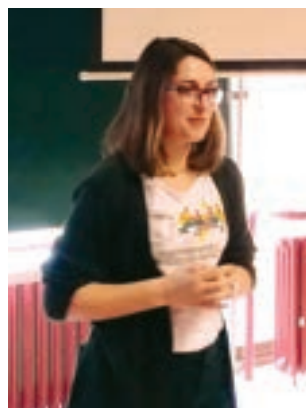
NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

ÚJVIDÉKEN

Szegedi és újvidéki gimnazisták látogattak el az újvidéki Magyar Tanszékre Gion Nándor nyomában járva. Fekecs Emese egyetemi hallgató a tanszékot mutatta be, Utasi Csilla egyetemi tanár az író újvidéki életét elevenítette fel, Toldi Éva tanszékvezető pedig Gion Nándor munkásságáról beszélt.

Toldi Éva

Fekecs Emese

Gion Nándor olvasói

MAROSVÁSÁRHELYEN

A Magyar Tanszék nemzetközi kapcsolatait ápolva látogatást tett Marosvásárhelyen a Művészeti Egyetem Doktori Iskolájában. Az intézmény tizenkét éves működésének alkalmából szervezett ünnepségen tanszékünket Toldi Éva tanszékvezető és Horváth Futó Hargita rendkívüli egyetemi tanár képviselte.

Bob Fülöp Erzsébettel, a doktori iskola igazgatójával

Fűzfa Balázssal a közönség soraiban

KITÜNTETÉSEK, DÍJAK

KALLÓS ZOLTÁN KÜLHONI MAGYARSÁGÉRT DÍJ

Az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékét Kallós Zoltán Külhoni Magyarságért Díjjal tüntette ki a magyar kormány. Az elismerés alapításáról egy 2011-es miniszterelnöki rendelet döntött, amelynek értelmében a külhoni magyar közösségnek a közéletben, az oktatásban, a kultúrában, a nemzet örökségének megőrzésében, az egyházi életben, a tudományban, a tömeg-tájékoztatóban, a gazdasági önszerveződésben kiemelkedő tevékenységet végző magyarországi és külhoni személyeknek és szervezeteknek évente legfeljebb tíz díjat adományoz a miniszterelnök a nemzetpolitikáért felelős miniszter előterjesztésére.

A díjat 2019. augusztus 19-én Budapesten az Országházban Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár adta át Toldi Éva tanszékvezetőnek.

Potápi Árpád János, Semjén Zsolt és Toldi Éva

A tanszék az egyedüli felsőoktatási intézmény volt az egykori Jugoszláviában, majd Szerbiában, ahol a magyar diákok teljes egészében anyanyelvükön folytathatták tanulmányaikat, s ma is minden tantárgyat magyar nyelven tanulnak. Az indoklás szerint a díjat a tanszék az anyanyelvi tanár-, fordító- és újságíróképzés, valamint a tudományos kutatások és kiadványok megjelentetése területén végzett hat évtizedes tevékenységéért kapta. Kiemelték, ezzel nagymértékben hozzájárult a vajdasági magyar kulturális és szellemi utánpótlás biztosításához, egyúttal a térségben élő magyarok identitásának megőrzéséhez.

„Mi tudjuk, hogy ez a díj nagyrészt a tanszék történetének szól. Annak a hatvan évnek, amely a tanszék mögött áll. A tanszék magyartanárképzéssel kezdte a működését. Az utóbbi időben azonban a kulturális élet minden területét lefedi. Fordítókat, lektorokat, újságírókat is képez. Kétségtelen, hogy ez a díj a mi mai munkánk elismerése is, és nagyon örülünk neki” – mondta Toldi Éva tanszékvezető.

Toldi Éva tanszékvezető és Andrić Edit tanszékvezető-helyettes

SZÉP MAGYAR BESZÉD VERSENY

Esztergomban május 17-én a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Tanárképző Központjában tartották meg a Szép magyar beszéd verseny 47. országos döntőjét. A vetélkedőn az anyaországi és határon túli pedagógusképző felsőoktatási intézmények és jogtudományi karok azon hallgatói vesznek részt, akik a helyi versenyeken a legjobbnak bizonyultak. Az idei versenyen Vajdaságot Csuvárdity Tamara, a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar hallgatója és Csíkos Dániel, valamint Hovanyec Judit, az újvidéki Magyar Tanszék diákjai képviselték. Csíkos Dániel a Kazinczy-érmeket a kötelező szöveg és a maga választotta mű, Szív Ernő *Hogyan csábítsuk el a könyvtáros kisasszonyt?* című tárcájának hiteles, szöveghű tolmácsolásáért nyerte el. Ezzel a szép teljesítménnyel folytatta a tanszékes versenyzők sikeres szereplését a Kazinczy-versenyen, hiszen az elmúlt években ebben a megbecsülésre méltó elismerésben részesült az intézmény több, szép kiejtésével kitűnő hallgatója is (Csáki Edina, Kanyó Fruzsina, Ristić Anita).

KOSSUTH-SZÓNOKVERSENY

November 8-án és 9-én Budapesten szervezték meg a 20. Kossuth-szónokversenyt és retorikai konferenciát, amelyre az egész Kárpát-medencéből (Erdély, Felvidék, Délvidék, Kárpátalja) érkeztek egyetemi hallgatók.

Az ELTE Tanító- és Óvóképző Karán, Budán megtartott vetélkedőn Szeles Réka, az újvidéki Magyar Tanszék hallgatója elnyerte a zsűri és a legszebben beszélő szónok különdíját.

Szeles Réka átveszi a díjat

HELYESÍRÁSI VERSENY

Az Eszterházy Károly Egyetem 2019. november 15–16-án rendezte meg Egerben a felsőoktatási intézmények Nagy J. Béla Kárpát-medencei helyesírási versenyét, amelyen Petro Éva, az újvidéki Magyar Tanszék másodéves hallgatója 5. helyezést ért el.

Petro Éva és felkészítő tanára, Szabó Laki Boglárka

MESTERTANÁR ARANYÉREM

Csányi Erzsébet, a Magyar Tanszék tanára Mestertanár Aranyérmet kapott az Országos Tudományos Diákköri Tanácstól. A díjat október 31-én vette át az MTA épületében.

PRO URBE DÍJ

A Magyar Tanszék egyetemi rendes tanárát, Katona Editet Zenta község önkormányzata Pro Urbe díjjal tüntette ki. A díjat szeptember 12-én a zentai városházán adták át.

NYUGDÍJ

2019-ben Rajsli Ilona egyetemi rendes tanár nyugdíjba vonult, a tanszék a tanárnő kívánságát teljesítve és szerénységét tiszteletben tartva búcsúzott el tőle.

SINKÓ-DÍJ 2019

A 2019. évi Sinkó-díjat a december 17-én megrendezett ünnepségen adták át. Toldi Éva tanszékvezető köszöntötte az egybegyűlteket, majd Utasi Csilla, a bírálóbizottság elnöke olvasta fel laudációját:

A Sinkó Ervin Irodalmi Díj bírálóbizottsága, dr. Horváth Futó Hargita, dr. Novák Anikó és dr. Utasi Csilla (elnök) 2019. december 9-én megtartott ülésén a 2019-es díjat szavazattöbbséggel Bíró Tímeának ítélte oda a 2017-es kötetében, *A pusztítás reggeleiben* és az azóta folyóiratokban és internetes felületeken megjelenő költeményeiben kibontakozó megrendítő és hiteles költői világért.

Bíró Tímea 2017-ben kibocsátott verseskötete *A pusztítás reggelei* címet viseli. A cím egy képet idéz föl, majdnem bizonyos, hogy egy alig szürkülő, hajnali égről van szó, amelyre fölnézünk, és amelyben nincs könnyorület. Pilinszky fogalmazza meg, miért könnyorület nélküli az ég. Azt mondja, tér és idő keresztjére vagyunk szögezve mi, emberek. Ez a közvetlen és intenzív létélmény, amelyet mindig szorongás is kísér, már kora gyerekkorunk sajátja. Kosztolányi figyelmeztet rá, hogy nem szabad lebecsülni a kisgyereket, aki olyan bonyolult feladatra képes, mint az emberi nyelv megtanulása. Egyidejűleg, bár ez a folyamat bizonyosan nem esik egybe a nyelvtanulás folyamatával, a fogalmi megértés, magyarázat előtti közvetlenséggel megtanulunk viszonyítani, másokat és a dolgokat látni.

A költészet a legkorábbi létélménnyel néz szembe, ezt fejezi ki, nagyon sok modulációval. A költők, számtalan példát hozhatunk rá, a világ befogadásának ennél az eredendő rétegénél maradnak meg. Gondoljunk csak Nemes Nagy Ágnes kisesszéjére, amelyben a gyerekkorában látott, sárgaföld partból kinövő kék virágról ír, a kék és a sárga szín rímeléséről, kozmikus összecsengéséről. Bíró Tímea kötetének verseiben egy nagyon nehéz, mindent leromboló gyerekkor töredékei bukkannak elő. Bárki, akiben megvan az együttérzés képessége, tudhatja, milyen mértékben pusztítók az ilyen korai élmények.

Versei Kafka fiatalon olvasott mondatát juttatják eszembe. Kafka mondatát, melyet azóta sem találok, most emlékezetből idézem: a jó könyvek fejszék lelkünk befagyott tengeréhez. Nem hiszem, hogy Kafka azt akarná állítani, hogy alapvetően érzéketlenek vagyunk. Inkább arról lehet szó, hogy a mű képviselte éleslátáshoz és tisztasághoz mérten bizonyul az együttérzésünk érzéketlenségnek és közönynek. *A pusztítás reggeleinek* versei olyanok, mint egy-egy könnyortelen, fényben megvilágító fejsze vagy kés, a lélek tengere pedig, amely a fagy után visszatér eredeti állapotába, Pilinszky szavával: a sírás ünnepélye.

Versei a személyes mulandóság okozta megrázkódtatástól elfordítanak bennünket, és arra figyelmeztetnek, semmi sürgetőbb feladatunk nem lehet az egymással való törődésnél, mert a rendezett hétköznapi élet kulisszája mögött a szenvedés, az inség birodalma kezdődik.

Ezeket a verseket a bennük foglalt életanyag kegyetlenségével, durvaságával nem lehet minősíteni. A költészetben nincsenek tények vagy referenciák. A versek állításai néha lebegőben maradnak, máskor a beszélő továbblép, a szeretet túllendül, életet, lehetőséget ad a megszólíthatatlan másoknak, a kegyetlenséget kölcsönvevő anyának. A versmondásokat érzékeljük, a kijelentéseit pozícióba hozó beszélőt, aki létrehozza a nyelv anyagából a verset, ilyen képekből építkezve, mint az alábbiak: „egész éjjel nem mertem becsukni / a szemem mert anyám / folyót főzött a konyhában / és félttem hogy nekimegy, dobálja anyámat a tenger / teste belekékül a vízbe / nem tudok úszni, sírás nélkül nem tudom megúszni az anyahalált, átharaptuk a torkát a megbocsátásnak, kinyílt a ház ajtaja / megijedtünk hogy / kapunk tőle / néhány pofont / de csak kijött segíteni / megkeresni a kötelet.”

A költészet lehetőségei nagyobbak a traumaoldó elbeszélés és a vallomás lehetőségeinél. Talán a vallomás is akkor tágulhat ki, ha Isten a címzettje. A lírában a szó szoros értelmében nem bennünket megszólító állítások mindennél közvetlenebbül szólnak hozzánk. A vers a romboló kegyetlenség és a harmónia együtt. Bíró Tímea egyik költeményében ezt írja: „a karodon sokkal kitapinthatóbb / az erezet mint a falevélen / ezekkel a csontos és erős vétagokkal / kaparjuk ki a falból azt a tegnapot / amelyben a bűnöket / kitakarták a csillagok.” A vers záróképe, ha benne a múlt időt jelen időbe váltjuk, költészetének foglalatává lesz: a bűnöket kitakarják a csillagok.

Utasi Csilla

Utasi Csilla laudációja

A közönség

Bíró Tímea átveszi és megköszöni a díjat

IRODALMI ÉS TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEINK

A rendezvénysorozat, melynek keretében jeles irodalmárok munkásságát és aktuális kutatásait ismerhetik meg az érdeklődők, folytatódott a 2019. évben is. Első vendégünk március 25-én Thomka Beáta volt. A vajdasági születésű, a múlt század kilencvenes éveitől Pécsen élő és tevékenykedő tudóst, tanárt, elméletírót, a tanszék volt tanárát Toldi Éva tanszékvezető mutatta be és kérdezte az irodalomtudomány jelenkori alakulásairól, a regénynek a jelen tapasztalataira vonatkozó reflexióiról, posztmigráns irodalomról és nyelvváltásról. „A *Regénytapasztalat* a regényt mint a kor legfontosabb mozgásaira (az aktuális »korélmény«-re: a népeségmozgásokra, a nyelvváltás és a beilleszkedés nehézségeire, az idegenség jelenségeire) érzékenyen reagáló, formai »tágassága« révén igen nagy távlatokat befogni képes műfajt mutatja be. A róla szóló diskurzus egy könyvbemutató keretein belül ezért és így válhatott közönsége számára izgalmas szellemi utazássá az európai kulturális terek (francia, angol, olasz, délszláv és magyar irodalmak) között” – írta az eseményről Bence Erika (*Szabad Magyar Szó*, 2019. március 26.).

*

Máté Gábort, a Pécsi Tudományegyetem tanárát láttuk vendégül április 10-én, aki *A puszta kialakulása Dél-Magyarországon* címmel tartott előadást. Máté Gábor a Néprajz–Kulturális Antropológiai Tanszék tanára, valamint néprajzkutató, szakterülete a történeti néprajz. A történeti néprajz a mindenkori emberrel és emberi társadalommal foglalkozik. Komplex tudomány, mely a múltat és jelent egyaránt kutatja. Levéltári leletek révén kísérel meg betekintést nyerni a múltbéli mikrovilágokba és kis miliókba. Máté Gábor különösen a dél-dunántúli tájjal foglalkozik, mely hozzánk is kötődik.

*

A szemeszterzáró irodalmi rendezvényen, május 7-én Parti Nagy Lajost láttuk vendégül. A Kossuth-díjas íróval Bordás Sándor lektor beszélgetett. „A magyarországi alkotó immár harminchét éve dolgozik, számos díjat és elismerést tudhat a magáénak, de ami ennél is fontosabb, hatalmas életmű fűződik nevéhez. Verseiben egyedi nyelvezetet használ, melyet gyakran »zseniális dilettáns«-ként jellemeznek. Saját elmondása szerint stílusa groteszk realizmus, melyre a világ prizmán át való szemlélése által talál rá” (Király Tímea, *Szabad Magyar Szó*, 2019. május 7.). Toldi Éva tanszékvezető Parti Nagy Lajos jelentőségét a következőképp méltatta: „Parti Nagy Lajos a mai magyar irodalom egyik legjelentősebb költője, írója, drámaírója, versei már-már klasszikusak. Egyrészt állandóan reflektál a költői hagyományra, újraírja, átírja a verseket, ezért egy nagyon korszerű és a mai irodalom jelentős vonulatához tartozik, annak stílusát testesíti meg. Másrészt újító is éppen ezáltal. Prózái, tárcái viccesek, érdekesek, figyelemfelkeltőek, napi eseményekre reagálnak.”

Az Erasmus+ csereprogram keretében újra nálunk járt Urkom Aleksander, a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Szláv Filológiai Tanszékének adjunktusa. Június 19-én *Tankönyvkonceptió idegen nyelv oktatásához* címmel tartott előadást a tanszék szemináriumi könyvtárában.

*

Magyarország Külügyminisztériuma és a Balassi Intézet Vendégoktatói Hálózata jóvoltából november 27-én a Bölcsészettudományi Kar mozitermében vendégül láttuk Palya Beát és zenekarát.

Oszkó Beatrix, a koncert szervezője

*

December 10-én *Lencsevégén* címmel előadást és műhelymunkát szerveztünk Ótos Annabellával, aki a fotózás szakmai vonatkozásairól beszélt.

NYELVI ÉS NYELVHELYESSÉGI VERSENY

Május 25-én 24. alkalommal került sor a köztársasági szintű általános iskolai nyelvi és nyelvhelyességi verseny lebonyolítására. A házigada ezúttal is a szabadkai Széchenyi István Általános Iskola volt. Tanszékünk tanárai készítettek el a feladatlapokat és szervezték meg a verseny lebonyolítását. A verseny szervezője a tanszék részéről Kovács Rácz Eleonóra rendkívüli egyetemi tanár volt. A megmérettetésre Vajdaság számos településéről 78 versenyző érkezett.

Toldi Éva tanszékvezető

Kovács Rácz Eleonóra szervező

Az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, valamint a Szerb Köztársaság Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztériuma Magyar Nyelvi és Nyelvhelyességi Versenyének köztársasági szintű középiskolai döntőjét május 11-én tartotta meg a szabadkai Kosztolányi Dezső Tehetség gondozó Gimnáziumban. A harmad- és negyedévesek, akik első vagy második díjban részesülnek, automatikusan felvételt nyernek az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékre.

A négy évfolyam helyezettjei

A MAGYAR TANSZÉK ÉLETÉBŐL

NYÍLT NAPOK

A 2019-es iratkozási kampányt már a 2018. november 24-én megtartott kari nyílt nappal megkezdjük. Hallgatóink lankadatlan lelkesedéssel folytatták a munkát az új esztendőben. A következőre március 30-án került sor, ami szintén kari közös programmal indult,

majd a szokásos forgatókönyv szerint a tanszék szemináriumi könyvtárában folytatódott. A tanszékvezető üdvözlő beszéde után önkéntes hallgatóink bemutatták a tanszék tanulmányi programját, a tanórán kívüli tevékenységeket, valamint az egyetemista életet a tartományi fővárosban.

Ezt követően április 15-én a kar kezdeményezésére egy új hagyományt alapoztunk meg, *Légy egy napra egyetemista!* címmel. Az érdeklődő középiskolásoknak módjukban állt ellátogatni a karra és a tanszékre, és kipróbálni, milyen az egyetemisták élete Újvidéken, milyen érzés órákra járni, és milyen a hangulat a tanszéken. A jelentkezőket voluntőr hallgatóink várták a bejáratnál, akik megmutatták nekik a kar épületét, a könyvtárat, a kari kávézót, a tanszéken folyó munkát, majd pedig Novák Anikó várta őket órájára *A modernitás után* című tantárgy keretében.

Az utolsó nyílt nap május 18-án volt. Az érdeklődő jövődöbeli egyetemistákat készítettük fel a közelgő felvételi vizsgára. A fiatalok nyelvtanból és irodalomból is tesztet írhattak. A tanszéken emellett a Magyar Nemzeti Tanács szervezésében Újvidékre látogató harmadéves középiskolásokat is fogadtuk, akiknek a Bölcsészettudományi Kart mutattuk be.

A harmadikos diákokat Toldi Éva tanszékvezetőn kívül fogadta a kar oktatási prodekanja, Jasmina Kodzopeljic egyetemi tanár is

IRATKOZZ AZ ÜJMDÉKI MAGYAR TANSZÉKRE!
Legyetek magyarkutató, előadóművész, nyelvoktató, műfordító, tolmácsoló, író, szerkesztő, művelődésmunkos, irodalmi rendező, előadóművész, rádiószerkesztő, képzésvezető!

Érdekel a magyar nyelv, irodalom, kultúra és kommunikáció?

Vannak művészi, írói, labdás, beszédművészet, műértelmezési ambícióid?

Szeretnél egy nyelvi-egyetemi város életében részt venni, segíti egy kisebb közösség tagja lenni?

Szeretnél tudni, milyen a Duna-parti sétány pályán tölteni a nyelvtanulást szép, tavaszi napokon?

VÁRUNK TÉGED IS A MAGYAR TANSZÉKEN!

De nem csak a kar és a tanszék épületében kampányoltunk. Hallgatóink kezdeményezésére megszerveztük látogatásukat a középiskolákban, s ők kitartóan járták a vajdasági magyar nyelvű középiskolai osztályokat, ahol bemutatták az egyetemi életet és a tanszék programját, a tanórán kívüli képzési lehetőségeket.

Turi Orsolya és Major Evelin elsőéves hallgatók az újvidéki Magyar Tanszékot népszerűsítették a topolyai középiskolákban

Guzsvány Anna és Kökény Erzsike tanszék-népszerűsítő körúton jártak a zombori középiskolákban

Móricz Virág Kinga a szabadkai középiskolákat járta

*Fekecs Emese a zentai
gimnáziumban*

*Bicók Lea a nagybecskereki Egészségügyi
Középiskolában népszerűsítette tanszékünket*

A kampánymunkának meglett az eredménye. A 2019/2020-as tanévben az előző évhez képest megduplázódott az érdeklődés. Már az első iratkozási fordulóban betöltöttük mind a 20 költségvetési helyünket.

Az új tanév őszi szemeszterében megújult erővel készültünk a következő év iratkozási idényére. Az első nyílt napot november 2-án tartottuk meg a kar szervezésében.

Ezt követően részt vettünk a zentai és a szabadkai felsőoktatási vásáron, az Edu-Expo rendezvényen is.

INSPIRÁCIÓ

2019-ben első ízben hirdettünk irodalmi alkotópályázatot középiskolásoknak, INSPIRÁCIÓ címmel. A diákok két feladat közül választhattak, Paul Delvaux *Táj lámpásokkal* című festménye vagy egy Tandori Dezső-idézet ihletésére kellett novellát, verset vagy esszét írniuk. A vajdasági középiskolákból beérkezett harminc írást a Novák Anikó, Utasi Csilla és Toldi Éva egyetemi tanár, valamint Fekecs Emese és Hovanyec Judit egyetemi hallgató alkotta zsűri értékelt.

Az első díjat Tóth Noémi, a második díjat Szabó Réka Dorottya, a harmadik díjat Tóth Orsolya érdemelte ki. Különdíjban Harangozó Dávid László, Hipik Tibor és Katona Boglárka részesült. A tanszék dicséretét Mészáros Sámuel, Rapos Emma és Selymesi Leontina érdemelte ki. Elismerő oklevelet vett még át Mák Andrea és Kiss Edvárd. A *Képes Ifjúság* különdíját Vörös Viola kapta.

ELBALLAGOTT A NEGYEDÉV

Május 21-én alkalmi rendezvény keretében elbúcsúztunk negyedéves hallgatóinktól: Ginder Annamáriától, Fekecs Emesétől, Juhász Judittól, Kemény Orsolyától, Krémer Attilától, Mándity Flórától, Paraczký Lászlótól, Patyerek Rékától, Szeles Anitától, Takács Andreától, Tomić Glóriától és Tóth Bagi Renátától.

A GÓLYÁK FOGADÁSA

2019. október 1-jén Toldi Éva tanszékvezető köszöntötte a Magyar Tanszék huszonzét elsőéves hallgatóját, akik ezt követően megismerkedtek a tanszék tanáiraival, az órarenddel, a könyvtárral, majd a demonstrátor hallgatók körbevezették őket az épületben és az egyetemi városban.

Elsőéves hallgatóink

ZEBRA

2019 szeptemberében hirdette meg az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék a *Zebra – irodalmi és nyelvtani szafari* című csapatversenyt középiskolások részére. A vetélkedő két részből állt. Elsőként háromfős csapatoknak egy maximum egyperces videót kellett elkészíteniük. A kedvenc irodalmi alkotásaik történetét továbbgondoló videókat egyrészt szakmai zsűri értékelt, másrészt a beküldést

követően a tanszék Facebook-oldalán lehetett szavazni rájuk, és a legjobb eredményt elérő csapatot közönségdíjjal jutalmaztuk.

A beküldött videók értékelése – a közönségszavazás eredménye:

1. **Hadak útján** (Kormányos Amadea, Kőrösi Mária, Remete Karolina – Svetozar Marković Gimnázium, Szabadka) – 219 kedvelés

2. **A Pál utcai fiúk** (Törőcsik Tamara, Hevesi Nikoletta, Bende Emese – Bosa Milićević Közgazdasági Középiskola, Szabadka) – 209 kedvelés

3. **A Pál utcai fiúk** (Cserevics Skolasztika, Juhász Nikoletta, Fehér Noémi – Kosztolányi Dezső Tehetséggyondozó Gimnázium, Szabadka) – 179 kedvelés

4. **Pán Péter – eltűnt Csodaország** (Weiss Astrid, Szőnyi Márton, Francia Flavie – Kosztolányi Dezső Tehetséggyondozó Gimnázium, Szabadka) – 146 kedvelés

5. **Vörös és fekete** (Hodolik Enikő, Szabó Helga, Szalai Klaudia – Kosztolányi Dezső Tehetséggyondozó Gimnázium, Szabadka) – 130 kedvelés

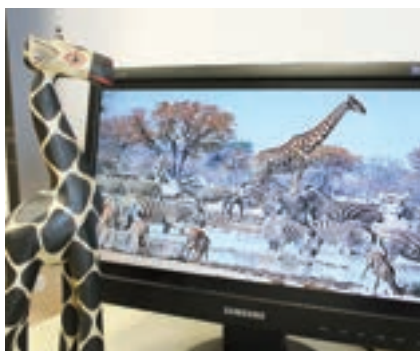
6. **Anyegin** (Garai Bálint, Verebes György, Szögi Klaudia – Kosztolányi Dezső Tehetséggyondozó Gimnázium, Szabadka) – 125 kedvelés.

A második rész egy játékos vetélkedő volt a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéken 2019. december 7-én, ahová mind a hat csapatot meghívtuk. A versenyzőknek a Bölcsészettudományi Kar épületében felállított, afrikai hangulatot idéző állomásokon kellett kreatív feladatokat megoldaniuk, melyek mind valamiféleképpen kapcsolódtak a szafari témájához vagy a zebraéhoz.

Mindegyik csapat kiválóan teljesített, így a Kovács Smit Edit középiskolai, Oszkó Beatrix és Novák Anikó egyetemi tanár, valamint Csíkos Dániel egyetemi hallgató összetételű zsűrinek egyáltalán nem volt könnyű dolga.

A végeredmény a következőképpen alakult:

1. díj: A Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnázium tanulói: Szőnyi Márton, Weiss Astrid (felkészítő tanár: Tóth Ágota)

2. díj: A Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnázium tanulói: Verebes György, Garai Bálint, Szögi Klaudia (felkészítő tanár: Tóth Ágota)

3. díj: A Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnázium tanulói: Fehér Noémi, Juhász Nikoletta, Cserevics Skolasztika (felkészítő tanár: Tóth Ágota).

A közönségdíjat a legtöbb internetes szavazatot kapott kisfilm kapta: *Hadak útján*. Készítették a Svetozar Marković Gimnázium diákjai: Kormányos Amadea, Kőrösi Mária, Remete Karolina (felkészítő tanár: Hajdú Ágnes).

BUDAPESTI TANULMÁNYI KIRÁNDULÁS

Turi Orsolya másodéves hallgató a következőképpen számolt be a tanszék diákjainak szakmai kirándulásáról: Az újvidéki Magyar Tanszék háromnapos budapesti kirándulással jutalmazta azokat a hallgatókat, akik kiemelkedő tanulmányi átlaggal rendelkeztek, és az oktatáson kívüli munkából is kivették a részüket. A kirándulás november ötödikétől hetedikéig került megrendezésre, melyen tizenkilenc diák és két tanár, Toldi Éva tanszékvezető és Andrić Edit tanszékvezető-helyettes vett részt.

A budapesti tanulmányi kirándulás első napján a hallgatók a szerb–magyar kulturális kapcsolatok nyomában megtekinthették a szerb vonatkozású helyeket, jártak a Szerb utcában, az ortodox templomban és a Thökölyánumban.

A Magyar Tanszék hallgatói a Szláv Filológiai Tanszék szerb szakán bemutatták a tanszék munkásságát, az első- és másodéves hallgatók vajdasági költők megzenésített verseivel készültek, a felső évesek prezentációt adtak elő, valamint verset és esszét olvastak fel.

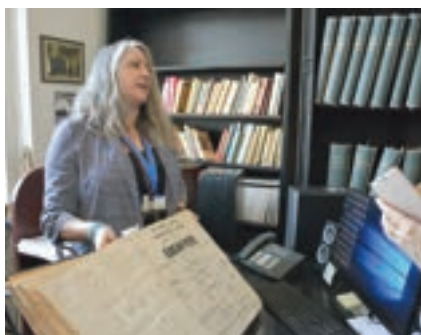

A Szláv Tanszék hallgatói ismeretterjesztő előadással készültek a Tabánról, a Szarvas-házról, valamint Vuk Karadžić és Eötvös Loránd életéről és munkásságáról. Az est további része a két tanszék hallgatói barátkozásának jegyében telt.

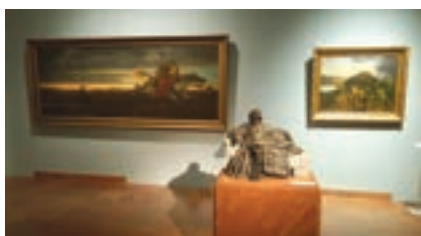

Másnap a hallgatók az Országos Széchényi Könyvtárba látogattak, ahol betekintést nyerhettek a kézirattár, a Színháztörténeti és Zeneműtár, valamint a Fotótár archívumába. A hallgatók szemügyre vehették Ady Endre leckekönyvét, a Peer-kódeket, Arany János eredeti, saját kezűleg írt *Toldiját*, emellett Petőfi Sándor rajzait is megcsodálhatták. Érdekes történeteket hallhattak a letűnt idők színházi plakátjainak történetéről és fejlődéséről. Az újvidéki Magyar Tanszék vendégtanára, Oszkó Beatrix szervezésének köszönhetően tekintélyes tárlatvezetőink voltak, akik bemutatták az ott található legértékesebb példányokat, számos magyarázatot fűzve hozzájuk.

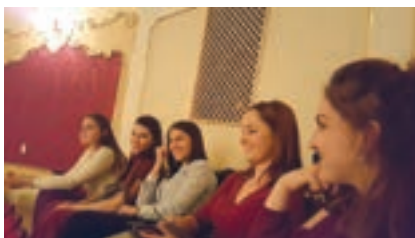

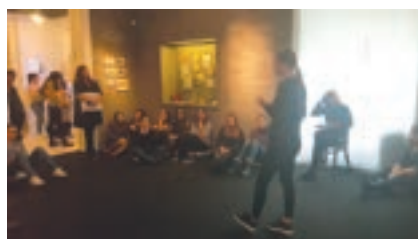
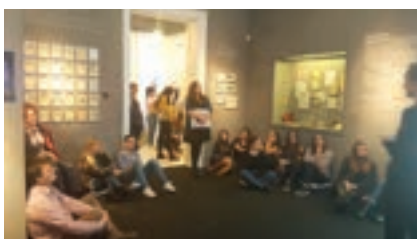
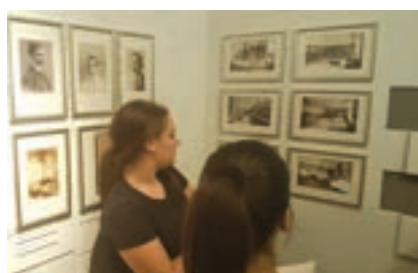
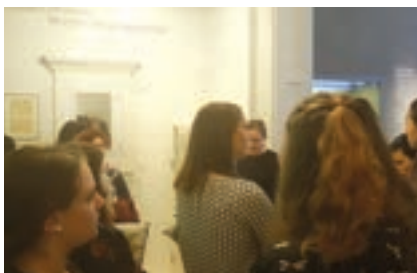
Az OSZK-ban tett látogatás után a hallgatók a Nemzeti Galéria képzőművészeti anyagát tekintették meg.

A Vígszínházban *A nagy Gatsby* című előadást nézték meg.

Az utolsó nap első programjaként a Petőfi Irodalmi Múzeumban *A varázsló halála* című Csáth-kiállítást tekintették meg. A kiállítás látogatói időutazáson vesznek részt, mely Csáth Géza egészségi és mentális állapotának romlását, valamint szerteágazó művészetének kibontakozását, virágzását, majd hanyatlását mutatja be. A tárlaton láthatóak az író saját kezűleg írt naplói, rajzai, feljegyzései, zeneművei és egyetlen festménye, egy tájkép is.

Hazaindulásuk előtt a tanszék hallgatói megnézték még egy színházi produkciót, a Madách Színház *A nyomorultak* című előadását.

KARÁCSONY

A hagyományokhoz híven idén is az elsőévesek díszítették fel a tanszéki karácsonyfát, az eseményre december 9-én került sor.

A karácsonyi ünnepséget december 17-én tartottuk meg. Az alkalmi műsort ezúttal is hallgatóink készítették.

TUDOMÁNYOS FOKOZATOK, OKLEVELEK

DOKTORI VÉDÉSEK

2019. november 19-én Tóth Anita a Láncz Irén, Andrić Edit (mentor), Vukov Raffai Éva és Góli Kornélia összetételű bizottság előtt megvédte *Vajdasági magyar drámák dialógusainak szövegtani vizsgálata* című doktori értekezését.

2019. december 5-én Kulcsár Sarolta a Horváth Futó Hargita, Hózsa Éva, Samu János, Toldi Éva (mentor) és Utasi Csilla összetételű bizottság előtt megvédte *A kívülállás perspektívái a kortárs magyar irodalmi szövegekben – komparatiztikai értelmezések* című doktori értekezését.

MESTERVÉDÉSEK

Gleszer Bálint 2019. április 10-én védte meg *Filmcímek fordítása. – Vajdasági magyarok véleménye a magyar és szerb filmcímfordításokról* című dolgozatát (bizottság: Pásztor-Kicsi Mária – mentor, Andrić Edit, Horváth Futó Hargita).

Józó Andrea 2019. május 30-án az *IKT a vajdasági magyar középiskolákban* című dolgozatát védte meg (bizottság: Pásztor-Kicsi Mária – mentor, Horváth Futó Hargita, Kovács Rácz Eleonóra, Tüskei Vilma).

Kokostyik Emőke július 12-én védte meg mesterfokozati diplomamunkáját, melynek címe *A Pál utcai fiúk intertextuális és intermediális vonatkozásai*. Mentora Novák Anikó volt, a bizottság tagjai: Horváth Futó Hargita és Utasi Csilla.

2019. szeptember 25-én Nagy Judit sikeresen megvédte *A 90. zsoltár diakrón nyelvi elemzése* című mesterdolgozatát. A bizottság tagjai: Utasi Csilla, Pásztor-Kicsi Mária. Mentor: Rajslí Ilona.

2019. szeptember 30-án Pásztor-Kicsi Gergely sikeresen megvédte *„Istentől ihletett és hasznos a tanításra” (Összehasonlító elemzés Pál apostol leveleinek két református fordításáról)* című mesterdolgozatát. A bizottság tagjai: Rajslí Ilona (mentor), Utasi Csilla, Horváth Futó Hargita.

Szeptember 30-án Lábadi Lénárd sikeresen megvédte „*Betegségnaplók*” a modern és a posztmodern magyar irodalomban. Babits Mihály, Esterházy Péter, Karinthy Frigyes és Kosztolányi Dezső betegségről szóló szövegeinek vizsgálata című mesterdolgozatát. A bizottság tagjai: Utasi Csilla (mentor), Novák Anikó, Toldi Éva.

Október 9-én Kecskés Ildikó sikeresen megvédte *A fordítás funkciója a nyelv- és irodalomtanításban* című mesterdolgozatát. A bizottság tagjai: Horváth Futó Hargita, Andrić Edit, Utasi Csilla.

Október 29-én Ristic Anita védte meg *Drámajáték és műértelmezés a magyarórán* című diplomadolgozatát. Bizottság: Horváth Futó Hargita (mentor), Katona Edit, Novák Anikó.

November 20-án Csáki Edina *A populáris kultúra integrálásának problémája a kortárs szemléletű irodalomtanításban* című diplomadolgozatát védte meg. Bizottság: Hózsá Éva (mentor), Horváth Futó Hargita és Novák Anikó.

FOLYÓIRATAINK

A Magyar Tanszék tudományos folyóiratainak, a *Hungarológiai Közlemények*-nek négy száma, a *Tanulmányoknak* két száma jelent meg 2019 folyamán.

A folyóiratok online is elérhetőek:

<https://hungarologiaikozlemenyek.ff.uns.ac.rs/index.php/hk>

<https://tanulmanyok.ff.uns.ac.rs/index.php/tan>

TARTALOM

HEGHA E. Képzelmű egy novellája a kezdetben "Egy nő" – mely kiemelt kiemelt?"	1-10
JÁKUNYI Magdolna: A Psziché és a nő szelvényeinek bemutatása	11-24
MÁTYÁS Gábor: A költészetek története és a partitúra műveléséről Magyarországon	25-44
LŐRINCZ Zoltán: A szerbiai nyelvpolitika története Azonban a nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	45-59
NÉMETHI György: A nyelvpolitika és a nyelv szelvényeinek bemutatása	60-70
ANDRÁS Erika: A szerbiai nyelvpolitika története és a magyar nyelvpolitika	71-81
LŐRINCZ Gábor: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	82-101
SZÉKELYI Erika: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	102-111

TARTALOM

JÁKUNYI Magdolna: A Psziché és a nő szelvényeinek bemutatása	1-16
KRISTÓF Erika: A szerbiai nyelvpolitika története és a magyar nyelvpolitika	17-36
MÉZNYAI A. Zoltán: A költészet és a nyelvpolitika szelvényeinek bemutatása	37-43
BÁRCSI Tamás: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	44-51
BENCZ Erika: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	52-69
BENNYÓ Miklós: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	70-111
SÁRKISZKÓCZKI Katalin: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	112-121

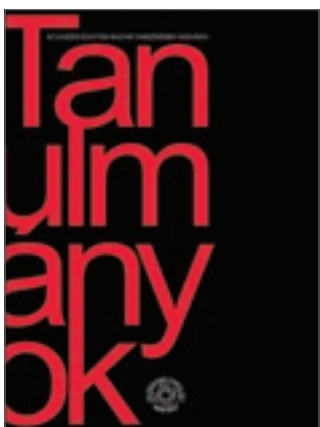
TARTALOM

KOVÁCS Gábor: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	1-19
NAJTY Erika: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	20-40
SZÉKELYI Erika: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	41-50
BÁRCSI Tamás: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	51-70
FARKAS Erika: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	71-92
TÓTH Erika: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	93-101
ANDRÁS Erika: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	102-122
ZYBACZKI GÁBOR: A nyelvpolitika és a magyar nyelv szelvényeinek bemutatása	123-140

TARTALOM

SZÁVAI Danyta: Egy női régió képzett története: az elképzelés kiterjedése és megvalósulása	1-20
TURI Zsó: Cervin Mátya és a korai modern angol szövegalkotásban	21-35
BARTHÁ Katalin: Előzetes ajánlások a Moore-praktikumok mondanék megfigyeléséhez kétféleképpen	36-48
FEJES László-REBRUS Péter: Mennyire átlátható az I?	49-60
BAUKO János: Névezetéseink tükör - létezelés - identitás	61-77
NEHÉTI Miklós: Genetikus közeli rokonság a nyelvtudás nyelvtanulással - szociolingvisztika	78-91
KATONA Edit: Mirek vezetnek? A metalinguisztikai gondolatok vizsgálata azonos beszédhelyeken	92-107
VÖRÖS István: Mi az nyelvünk tudomány? II.	108-124

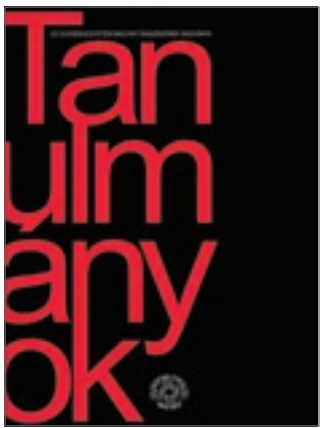
TARTALOM

TANULMÁNYOK 2019/1. Bölcsészettudományi Kut. Központ
NYELVÉSZETI INTÉZET, Budapesti Könyvtár, Névtelű
NYELVÉSZETI INTÉZET, Faculty of Philosophy, Névtelű

TARTALOM

ARANY JÁNOS (1817-1882) SZILÁGYI Márton: Arany János és Somlány József (Történelmi nyelvi és irodalomtudományi tanulmányok a Magyar Tudományos Akadémia 2019. évi közgyűlésén)	3-16
MILBACHER Robert: Arany műveinek (A nyelvészeti kutatás módszertanának kérdése az Egyetemen és a közvilágosságban)	17-30
NYELVÉSZET, LINGVISZTIKA, LINGVISZTIKA, FOLKLOK BÁNYI Éva: A nyelv-elméleti kutatás vizsgálata magyar nyelvű nyelvtanulókban	33-44
SÁNDI Éva: Az emlékeztető az életrajzi önéletrajzban (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	45-56
VÉRTÉI Dániel: Összhang a szövegben (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	57-77
BARCS Tamás-NÉMETHI Ákos: Összhang a nyelv-elméleti kutatásban (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	78-97
HATÁRTUDOMÁNYOK TAMBA Róbert: Gyermeknyelvi és felnőtt nyelvi nyelv-elméleti kutatás	101-122
LADÓ Katalin: Földrajz és nyelv-elméleti kutatás (Erdélyi nyelv-elméleti kutatás)	123-138
TÓTH GEMMA Klára: A kulturális politika az ifjúságban és a nyelv-elméleti kutatásban (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	139-148
DARÉ Anikó: A nyelv-elméleti kutatás kérdése (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	149-160
SOMOGYVÁRI Lajos: Újvidék a CIA-arcok tükrében (1948-1955)	161-174
KÖNYVISMERTETŐ KÖNYVISMERTETŐ: A nyelv-elméleti kutatás kérdése (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	177-181

183

TARTALOM

TANULMÁNYOK 2019/2. Bölcsészettudományi Kut. Központ
NYELVÉSZETI INTÉZET, Budapesti Könyvtár, Névtelű
NYELVÉSZETI INTÉZET, Faculty of Philosophy, Névtelű

TARTALOM

A BÁNK BÁN DEBRECZENI Anikó: Tanulmányok, Erdélyben és Magyarországon (Névtelű Adám Bánk-ban fordításban)	3-10
NYELVÉSZETI KUTATÁS ÉS NYELVÉSZETI TUDOMÁNY SPANONKÉCSKÉSI Anikó: Újvidék, Péterváros, Ópáca és a nyelv-elméleti kutatás (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	11-24
LOVÁK Éva: Nyelv-elméleti kutatás a nyelv-elméleti kutatásban (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	25-38
ROGI NYELVÉSZET REBETKA Katalin: A nyelv-elméleti kutatás kérdése (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	41-58
KRETKA FERBER Katalin: Chalmers A. Johnson műveiről	61-68
DOKUMENTUM ÉRTÉKELÉS ÉS NYELVÉSZET TÓTH Anikó: Nyelv-elméleti kutatás a nyelv-elméleti kutatásban (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	71-79
KULCSÁR Szabolcs: A nyelv-elméleti kutatás kérdése (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	81-92
A HALLGATÓK SZAKDOLGOZATAI TÓTH Anikó: Tanulmányok a nyelv-elméleti kutatásban (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	93-117
LADÓ Katalin: Kérdés a nyelv-elméleti kutatásban (A nyelv-elméleti kutatás kérdése)	119-127

128

Összeállította: Andrić Edit
Fotók: Paracski László és Andrić Edit

A TANSZÉK TANÁRAI ÉS MUNKATÁRSAI 2019/2020-BAN

Dr. ANDRIĆ Edit egyetemi rendes tanár, tanszékvezető-helyettes

Alapstúdium: Kontrasztív nyelvészet, Fordításelmélet, Fordítás- és tolmácsolás, Szakfordítás szerbre/magyarra (gyakorlat)

Szerb mint környezetnyelv szak: Savremeni mađarski jezici 1-4.

Doktori stúdium: A magyar és a szerb nyelv derivációs rendszere

Dr. ARSENIJEVIĆ, Nada egyetemi rendes tanár

Alapstúdium: A szerb nyelvtan alapjai

Dr. BENCE Erika egyetemi rendes tanár

Alapstúdium: A XIX. század irodalma 1., A XIX. század irodalma 2., A magyar történelmi regény, Népköltészet és elitkultúra

Mesterstúdium: A XIX. századi magyar irodalom és oktatási modelljei

Doktori stúdium: Az irodalmi monográfia

Dr. BJELAKOVIĆ, Isidora egyetemi rendkívüli tanár

Alapstúdium: A szerb nyelvi norma kialakulása

Dr. CSÁNYI Erzsébet egyetemi rendes tanár

Alapstúdium: Világirodalom 1., Világirodalom 2., Shakespeare-kurzus

Mesterstúdium: Világirodalmi dráma az oktatásban

Doktori stúdium: Világirodalmi toposzok

Dr. FARAGÓ Kornélia egyetemi rendes tanár

Alapstúdium: Irodalomtudományi irányzatok, Narratológia/prózaelemzés, Stilisztika és retorika, Esztétikatörténet

Média Tanszék: Stilisztika, Retorika

Mesterstúdium: Irodalomelmélet és filmkultúra

Doktori stúdium: Térpoétika

Dr. GELLÉR Zoltán docens

Alapstúdium: Informatika

Dr. GÖNCZ Anna docens

Alapstúdium: Fejlődéslélektan, Pedagógiai pszichológia

Dr. GYÖRE Zoltán egyetemi rendes tanár

Alapstúdium: Középkori magyar történelem, Újkori magyar történelem, Magánélet Magyarországon a XVIII. és XIX. században

Dr. HARKAI VASS Éva egyetemi rendes tanár

Alapstúdium: Regény a XX. században, Kosztolányi-stúdium, A modernség kezdete és kora, A modernitás után, József Attila-stúdium

Mesterstúdium: Az 1948 utáni magyar líra

Doktori stúdium: Beszédmodok a kortárs magyar lírában

Dr. HORVÁTH FUTÓ Hargita egyetemi rendkívüli tanár

Alapstúdium: Módszertan 1. gyakorlat, Fordítás- és tolmáczstechnika gyakorlat, A magyar nyelv tanításának módszertana gyakorlat, Komparatisztika és interdiszciplinaritás gyakorlat, Műfordítás szerbre/magyarra

Szerb mint környezetnyelv szak: Nauka o prevođenju

Mesterstúdium: Módszertani innováció és kompetenciafejlesztés az anyanyelvi órán

Doktori stúdium: A város kontextusa és mítosza az irodalomban

Dr. HÓZSA Éva egyetemi rendes tanár

Alapstúdium: Magyar–délszláv intertextusok, A magyar nyelv tanításának módszertana 1., A magyar nyelv tanításának módszertana 2., Komparatisztika és interdiszciplinaritás

Doktori stúdium: A novella intertextuális aspektusai

Dr. ISPÁNOVICS CSAPÓ Julianna egyetemi rendkívüli tanár

Alapstúdium: Magyar népi kultúra, Magyar művelődéstörténet, Vajdasági magyar művelődéstörténet, Könyvtártan és kultúramenedzsment

Szerb mint környezetnyelv szak: Istorija mađarske kulture

Mesterstúdium: A tudományos kutatás módszertana

Doktori stúdium: Kultúrtörténeti linkek a vajdasági magyar irodalom protohipertextjében

Dr. IVANOVIĆ, Josip egyetemi rendes tanár

Alapstúdium: Interaktív pedagógia, Didaktika

Dr. KATONA Edit egyetemi rendes tanár

Alapstúdium: Szintaxis 1., Szintaxis 2., A költői képek grammatikája, Gyakorlati retorika, Kognitív metaforaelmélet

Dr. KOVÁCS RÁCZ Eleonóra egyetemi rendkívüli tanár

Alapstúdium: Szociolingvisztika, Helyesírás és lektorálás alapjai, Lexikológiai szemantika, Funkcionális stílusok, Dialektológia gyakorlat

Mesterstúdium: Nyelvtudományi irányzatok a és nyelvelméletek gyakorlat

Dr. LÁZÁR Zsolt egyetemi rendkívüli tanár

Alapstúdium: Művelődésszociológia és kulturális antropológia

Dr. NOVÁK Anikó docens

Alapstúdium: Irodalomtudományi irányzatok gyakorlat, Az akadémiai írás alapjai, A modernitás kezdete és kora gyakorlat, Regény a XX. században gyakorlat, Narratológia/prózaelemzés gyakorlat, Stilisztika és retorika gyakorlat, A modernitás után gyakorlat

Szerb mint környezetnyelv szak: Uzajamne veze srpske i mađarske književnosti 2.

Média Tanszék: Stilisztika gyakorlat, Retorika gyakorlat

Mesterstúdium: Alternatív módszerek az irodalomtanításban, Irodalomelmélet és filmkultúra gyakorlat

Dr. PAJIC, Dejan docens

Alapstúdium: Informatika

Dr. PÁSZTOR-KICSÍ Mária egyetemi rendkívüli tanár

Alapstúdium: Fonetika, Magyar nyelv 3: Morfológia és szintaxis, A nyelvi kommunikáció formái, Szakfordítás szerbre/magyarra, Pszicholingvisztika

Mesterstúdium: Digitális módszerek a nyelvoktatásban

Doktori stúdium: A diskurzus kommunikatív perspektívája

PFEIFFER Attila tanársegéd

Alapstúdium: Középkori magyar történelem gyakorlat, Újkori magyar történelem gyakorlat, Magánélet Magyarországon a XVIII. és XIX. században

Dr. RAJSZI Ilona egyetemi rendes tanár

Alapstúdium: A történeti nyelvtudomány alapjai, Magyar nyelvtörténet, Dialektológia, Nyelvjárási szövegek

Mesterstúdium: Diakrón szövegelemzési eljárások

Doktori stúdium: Történeti frazeológia

Dr. REDLI, Jelena docens

Alapstúdium: A szerb nyelv alapjai gyakorlat, A szerb nyelvtan alapjai: mondattan gyakorlat

SZABÓ LAKI Boglárka tanársegéd

Alapstúdium: Helyesírás és lektorálás alapja gyakorlat, Általános nyelvészet gyakorlat, Lexikológiai szemantika gyakorlat, Szövegten gyakorlat

Dr. TOLDI Éva egyetemi rendes tanár, tanszékvezető

Alapstúdium: Folyóirat-kultúra és kiadványszerkesztés, Verstan, versértelmezés, Vajdasági magyar irodalom

Szerb mint környezetnyelv szak: Vojvođanska mađarska književnost

Mesterstúdium: A kisebbségi magyar irodalmak korszerű jelenségei

Doktori stúdium: Az 1950-es nemzedék a vajdasági magyar irodalomban

TÜSKEI Vilma lektor

Alapstúdium: Funkcionális stílusok gyakorlat

A magyar mint idegen nyelv: A 1.1., A 1.2., A 2.1., A 2.2.

Dr. UTASI Csilla egyetemi rendkívüli tanár

Alapstúdium: Régi magyar irodalom 1., Régi magyar irodalom 2., Magyar–délszláv intertextusok

Szerb mint környezetnyelv szak: Istorija prevodenja kod Srba, Uzajamne veze srpske i mađarske književnosti 1.

Mesterstúdium: Napló, emlékirat, önéletírás

Doktori stúdium: Az irodalmi fogalmak története

Dr. ZVEKIĆ-DUŠANOVIĆ, Dušanka egyetemi rendkívüli tanár

Alapstúdium: A szerb nyelv alapjai: mondattan, Szerb–magyar nyelvi kontaktusok

MILÁNOVICS Valéria titkárnő

GRNYA Ildikó titkárnő

BURZAN, Dejana könyvtáros

BALÁZS Csilla könyvtáros demonstrátor

JUHÁSZ Judit könyvtáros demonstrátor

A TANSZÉK HALLGATÓI 2019/2020-BAN

Első évfolyam

1. BÁCS Ágnes
2. BALÁZS Flóra
3. BARAVICS Noémi
4. BARTUC Éva
5. BICÓK Lea
6. DÁVID Andor
7. HORVÁTH Anna
8. KAKAS Klaudija
9. KARÁCSONYI Ágnes
10. KÖKÉNY Erzsike
11. LUKÁCS Ramóna
12. MÁK Andrea
13. RAFFAI Dominik
14. SAROK Bettina
15. SIMON Angéla
16. SÖRÖS Vince
17. SZABÓ Anita
18. SZOBOSZLAI Enikő Kitty
19. TÓTH Orsolya
20. TESITY Vivienn
21. TÖRÖK Gabriella
22. VINTER Barbara

Második évfolyam

1. ALBERT Éva
2. GAVRAN Emma
3. MAJOR Evelin
4. MÓRICZ Virág Kinga
5. PAP Rebeka
6. PETRO Éva
7. RASZTOVÁC Henrietta
8. RÓZSA Viola
9. TÓTH Anikó
10. TURI Orsolya

Harmadik évfolyam

1. BÓKA Olivér
2. KISS Virág
3. KOVÁCS Edina
4. MÁK Ivett
5. NAGY Réka
6. OLASZ Anita
7. SZELES Réka
8. SZILÁGYI Donáta
9. SZOBONYA Tamara
10. TORDA Dorina
11. TÓTH Teodóra

Negyedik évfolyam

1. BALÁZS Csilla
2. CSÍKOS Dániel
3. GELLÉR Éva
4. GUZSVÁNY Anna
5. HOVANYEC Judit
6. KÁLMÁN Beáta
7. KIRÁLY Tímea
8. KISS Tamás
9. NAGY GYÖRGY Anikó
10. SZABÓ Tímea
11. SZÓKE Lilla

Mesterhallgatók

1. TOMIĆ Glória
2. PATYEREK Réka
3. DANCSÓ Andrea
4. NAGY Valentina
5. FEKECS Emese
6. KRASZULYÁK Orsolya

A TANSZÉK TANÁRAINAK TEVÉKENYSÉGE 2019-BEN

ANDRIĆ Edit

Előadások:

2019. október 22., Újvidék. A 2018/2019-es tanév az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéken. Tanszék napi beszámoló.

2019. november 6., Budapest. Az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék bemutatkozása a budapesti ELTE Szláv Tanszékén.

Egyéb tevékenységek:

A Magyar Nyelvi Központ koordinátora.

A Magyar Nyelvi Központban a pedagógusok magyarnyelv-tudását felmérő bizottság tagja.

A Vajdaság Autonóm Tartomány Szövegegyeztető Bizottságának tagja.

Az Újvidéki Egyetem Művészetek és Humán Tudományok (Arts&Humanities) Szakbizottságának tagja.

Az Újvidéki Egyetem Tanácsának tagja.

Az újvidéki BTK Oktatási és Tudományos Tanácsának tagja.

Szervezés, szervezőbizottságok (konferenciák, tanári továbbképzés, anyanyelvi verseny, esszépályázat, VMTDK):

A *Nyelv – társadalom – elme. 27. Egyetemi Nyelvészeti Napok* nemzetközi tudományos konferencia szervezőbizottságának tagja.

A *Jezici i kulture u vremenu i prostoru 9. – Langues et Cultures dans le Temps et dans l'Espace 9 – Languages and Cultures in Time and Space 9* nemzetközi tudományos konferencia 2019. november 16. programbizottságának tagja.

A *Nyílt napok* szervezése az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Tanszékén.
4 recenzió készítése: a *Prilozi proučavanju jezika* és a *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku* című folyóiratoknak, valamint kettő a *Jezici i kulture u vremenu i prostoru 8.* tanulmánykötet részére.

Folyóirat-szerkesztés:

Az újvidéki BTK *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu – Annual Review of the Faculty of Philosophy* című tudományos folyóiratának fő- és felelős szerkesztője.

Az újvidéki Magyar Tanszék *Hungarológiai Közlemények – Hungarološka saopštenja – Papers of Hungarian Studies* című tudományos folyóiratának szerkesztőbizottsági tagja.

OTDK, VMTDK szekcióbizottságainak tagja:

A VMTDK Humán I. (Művészeti és művelődéstörténeti tudományok, Nyelvtudományok, Néprajz) szekció egyik vezetője, 2019. november 23.

BENCE Erika

BENCE Erika: *Olvasási munkafüzet az általános iskolák 7. osztálya számára.* (Második kiadás). Beograd: Zavod za udžbenike, 2019.

Folyóirat-szerkesztés:

Az újvidéki Magyar Tanszék *Tanulmányok – Studije – Studies* című folyóiratának főszerkesztője.

Programbizottság: A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredai Kara Humántudományok Tanszéke Kultúraközi Kölcsönhatások Kutatóközpontjának háromnyelvű konferenciája: *Köztes terek / Spații intermediare / Spaces In Between.* Csíkszereda, 2019. április 26–27.

Recenzió írása az újvidéki BTK *Godišnjak* című folyóirata számára.

A hetedik osztályos tanterv kidolgozása Magyar nyelv és irodalom tantárgyból: Bence Erika, Hózsa Éva, Pásztor-Kicsi Mária, Horváth Futó Hargita, Szabó Laki Boglárka.

A nyolcadik osztályos tanterv kidolgozása Magyar nyelv és irodalom tantárgyból: Bence Erika, Hózsa Éva, Pásztor-Kicsi Mária, Horváth Futó Hargita.

Az újvidéki Bölcsészettudományi Kar *Nyílt napok* című rendezvényének moderátora.

FARAGÓ Kornélia

A Szerb Matica *Szerb–magyar irodalmi és kulturális kapcsolatok – Srpsko–mađarske književne i kulturne veze* elnevezésű projektjének vezetője.

A XXXIV. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Humántudományi Szekciója Kortárs magyar irodalmi zsűrijének tagja. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, 2019. április 24–26.

A budapesti Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézete és a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia *A magyar irodalom modern irányai – Moderni pravci mađarske književnosti* elnevezésű projektje új ciklusának társvezetője (Kappanyos Andrással).

Szerkesztések, bemutatók:

Különös effektusok. Képzőművészeti írások / Bányai János. Újvidék: Forum Könyvkiadó, 2019.

Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál. Bányai János *Különös effektusok* című kötetének bemutatása a könyv válogatójaként és szerkesztőjeként. Háló Közösségi és Kulturális Központ S4, 2019. április 26.

Srpsko–mađarske književne i kulturne veze – Szerb–magyar irodalmi és kulturális kapcsolatok. Újvidék–Novi Sad: Matica srpska, 2019.

67. Kanizsai Írótábor. Posztumusz kötetek bemutatója. Bányai János: *Különös effektusok.* Kanizsa, 2019. szeptember 5.

Drhturavi samuraj. Lična pinakoteka / Oto Tolnai. Novi Sad: Forum, 2019.

FARAGÓ Kornélia–KAPPANYOS András (szerk.): *Hosszmeteszlet. Újvidék–Budapest konferenciasorozat.* Újvidék: Forum Könyvkiadó, 2019.

A Hosszmetzset. Újvidék–Budapest konferenciasorozat című tanulmánykötet bemutatója a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézetében. Budapest, 2019. december 10.

Bizottsági tagság:

A Szenteleky Kornél Irodalmi Díj bírálóbizottságának elnöke. 2019. október 2.

Előadások:

Távlatok, nézőpontok, korlátok – irodalomtudósi szereplehetőségek Újvidéken (A tanszéki irodalomkutatás történetéből). Előadás a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék fennállásának 60. évfordulóján. 2019. október 23.

A veszteség mint állapot. Híd-konferencia. A modern képzőművészeti formanyelvről: Bányai János *Különös effektusok* című kötetének modernitástörténeti aspektusairól. Kishegyes, 2019. december 7.

HORVÁTH FUTÓ Hargita

KATONA Edit–HORVÁTH FUTÓ Hargita: *A kötelező általános, középiskolai és szakközépiskolai oktatás végén elvárt tanulói teljesítmény általános tudásszabványai – képzési standardjai az általános tantárgyakból. Magyar nyelv és irodalom. Tanári kézikönyv.* Belgrád: Oktatási és Nevelési Minőségellenőrző Intézet, 2019.

Tanári továbbképzés:

A kötelező általános és szakközépiskolai oktatás végén elvárt tanulói teljesítmény általános tudásszabványai – képzési standardjai anyanyelvből. Újvidék, 2019. augusztus 29. Előadók: Katona Edit, Horváth Futó Hargita. Szervező: Oktatási és Nevelési Minőségellenőrző Intézet, Belgrád.

A gimnáziumi második osztályos tanterv kidolgozása Magyar nyelv és irodalom tantárgyból: Hózsa Éva, Katona Edit, Pásztor-Kicsi Mária, Novák Anikó, Horváth Futó Hargita.

A hetedik osztályos tanterv kidolgozása Magyar nyelv és irodalom tantárgyból: Bence Erika, Hózsa Éva, Pásztor-Kicsi Mária, Horváth Futó Hargita, Szabó Laki Boglárka.

A nyolcadik osztályos tanterv kidolgozása Magyar nyelv és irodalom tantárgyból: Bence Erika, Hózsa Éva, Pásztor-Kicsi Mária, Horváth Futó Hargita.

Az oktatás első ciklusa végén elvárt tanulói teljesítmény általános tudásszabványai – képzési standardjai anyanyelvből: Horváth Futó Hargita.

HÓZSA Éva

2019. április 5.: Olvasási verseny, zsűrizés, Erdélyi Magyar Csillag, Kiskunhalas.

2019. április 11.: Tantervkészítés. Magyar nyelv, általános és középiskola.

2019. április 18.: Felvételi teszt készítése a Kosztolányi Dezső Tehetségfondozó Gimnázium számára.

2019. október 31.: Ékes beszéd. Zsűrizés a versenyen. Magyar Tanszék és Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar.

2019. november 22.: Szajbély Mihály Csáth-monográfiájának bemutatója, moderálása. Városi Múzeum, Szabadka.
2019. november 23.: Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia, zsűrizés, Újvidék.
2019. december 5.: Doktori védés a Bölcsészettudományi Karon, Újvidéken. A bizottság tagja.
2019. december 7.: Himnusz–Szózat Versmondó Verseny, zsűrizés. Szervező: Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete. Színhely: Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka.

ISPÁNOVICS CSAPÓ Julianna

- ISPÁNOVICS CSAPÓ Julianna–KUKTIN Erzsébet: *Olvasókönyv az általános iskolák 5. osztálya számára*. Belgrád: Tankönyvkiadó Intézet, 2019.
- ISPÁNOVICS CSAPÓ Julianna–KUKTIN Erzsébet: *Olvasási munkafüzet az általános iskolák 5. osztálya számára*. Belgrád: Tankönyvkiadó Intézet, 2019.
- Papp Dániel Irodalmi Emléknap*. Bácskossuthfalva, 2019. december 14.
- Előadás: *Gyerekvilág Papp Dániel novelláiban*.
- A *Tanulmányok szerkesztőbizottságának* tagja.

KATONA Edit

Versenyek:

- Két hallgató (Csíkos Dániel és Hovanyec Judit) mentorálása a *Kazinczy Szép beszéd versenyre*. Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Tanárképző Központ. Esztergom, 2019. május 17. Csíkos Dániel Kazinczy-érmert nyert.
- Részvétel a *Kossuth-szónokversenyen*, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Karán, Budapesten Szeles Réka mentoraként. 2019. november 8–9. Szeles Réka a zsűri különdíját és a legszebben beszélő versenyző díját nyerte el.
- Tanári továbbképzés:*
- Továbbképzés középiskolai tanárok részére az Oktatási és Nevelési Minőségellenőrző Intézettel együttműködve, 2019. augusztus 29.
- Anyanyelvi verseny, felvételi teszt készítése és felkészülés az állami érettségire:*
- Az Anyanyelvi Verseny tesztjeinek kidolgozása az általános iskolák számára – 2019. (Tesztek készítése a községi, körzeti és köztársasági versenyre – a nyolcadikos diákok részére.)
- Felvételi teszt készítése a Magyar Tanszékre jelentkező diákok részére.
- Részvétel az állami érettségire felkészítő továbbképzéseken, feladatok kidolgozása.
- Mentorálás:*
- A zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium: az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékről érkező hallgatók hospitálási tevékenységének mentorálása.

KOVÁCS RÁCZ Eleonóra

A *Tanulmányok szerkesztőbizottságának* tagja.

NOVÁK Anikó

A *Tanszék keretében működő központokban betöltött funkció:* Hungarológiai Kutatóközpont.

Szervezés (konferenciák, tanári továbbképzés, anyanyelvi verseny, esszé pályázat, VMTDK):

VMTDK-műhelymunkák. Újvidéken, 2019 tavaszán. Szervező.

A 18. VMTDK tudományos bizottságának tagja és mentor.

5. *NYOM-KÖVETÉS Irodalomtudományi Műhely-konferencia.* Vajdasági Magyar Doktoranduszok és Kutatók Szervezete – Doktoranduszok Országos Szövetsége Irodalomtudományi Osztály. Magyarkanizsa, 2019. december 14. Szervező, moderátor.

Zebra – irodalmi és nyelvtani szafari (a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék interaktív vetélkedője középiskolásoknak). Újvidék, 2019. december 7. Szervező.

Folyóirat-szerkesztés:

Philos. Tudomány – Irodalom – Művészet. Alapító szerkesztő: Csányi Erzsébet. Főszerkesztő: Novák Anikó. Újvidék, BTK – VMFK, ISSN 2466-2798 (Print), ISSN 2466-3891 (Online).

PÁSZTOR-KICSI Mária

Az Európa Kollégium 2018/19-es tanévben szervezett nyelvi műhelyének vezetése. 2019. április 15.: a műhelykonferencia lebonyolítása. A 2019-es VMTDK-ra kiválasztott kollégisták (Kiss Virág, Kovács Edina, Szilágyi Donáta és Szobonya Tamara) tutorálása.

Részvétel a Bölcsészettudományi Karon és a Magyar Tanszéken szervezett *Nyílt napok* felkészítőbizottságának munkájában.

A Szerb Köztársaság Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztériumának és az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének szervezésében zajló középiskolai anyanyelvi verseny tesztjeinek rendszeres készítése és átnézése, valamint részvétel a szabadkai Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnáziumban 2019. május 11-én megrendezett köztársasági verseny javítóbizottságának munkájában.

A 2019. november 12-én megrendezett 27. *Egyetemi Nyelvészeti Napok – Nyelv – társadalom – elme* című nemzetközi tudományos konferencia szervezése.

A 2019. november 21-e és 24-e között megrendezett 18. VMTDK tudományos bizottságának tagjaként, illetve zsűritagként, valamint a Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium tutoraként (tutorált hallgató: Serfőző Réka) részvétel a konferencia munkájában.

A gimnáziumi második osztályos tanterv kidolgozása Magyar nyelv és irodalom tantárgyból: Hózsa Éva, Katona Edit, Pásztor-Kicsi Mária, Novák Anikó, Horváth Futó Hargita.

A hetedik osztályos tanterv kidolgozása Magyar nyelv és irodalom tantárgyból: Bence Erika, Hózsa Éva, Pásztor-Kicsi Mária, Horváth Futó Hargita, Szabó Laki Boglárka.

A nyolcadik osztályos tanterv kidolgozása Magyar nyelv és irodalom tantárgyból: Bence Erika, Hózsa Éva, Pásztor-Kicsi Mária, Horváth Futó Hargita.

Szerkesztés:

27. *Egyetemi Nyelvészeti Napok – Nyelv – társadalom – elme. Rezümékötet*, Újvidék: Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, 2019.

A *Tanulmányok* 2019-es évfolyamának társszerkesztője.

SZABÓ LAKI Boglárka

Részvétel mentorként az Eszterházy Károly Egyetem által szervezett *Nagy J. Béla Kárpát-medencei helyesírási versenyen* Egerben 2019. november 15-én és 16-án. Hallgató: Petro Éva (ötödik helyezés).

A Szerb Köztársaság Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztériuma és az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke által szervezett anyanyelvi verseny tesztjeinek kidolgozása a középiskolák számára (tesztek készítése a községi, körzeti és köztársasági versenyre a harmadik osztályos tanulók számára).

A hetedik osztályos tanterv kidolgozása Magyar nyelv és irodalom tantárgyból: Bence Erika, Hózsa Éva, Pásztor-Kicsi Mária, Horváth Futó Hargita, Szabó Laki Boglárka.

TOLDI Éva

A Középiskolások Művészeti Vetélkedője irodalmi szekciójának zsűrielnöke.

A Sinkó-díj bírálóbizottságának tagja.

Az adai Szarvas Gábor Nyelvművelő Napokon Szarvas Gábor szobrának megkoszorúzása.

A *Književna istorija* (M24) folyóirat két dolgozatának bírálója.

A Magyar Nyelvi Központban a pedagógusok magyarnyelv-tudását felmérő bizottság tagja.

Előadás:

Az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék bemutatkozása a budapesti ELTE Szláv Tanszékén 2019. november 6-án.

Kötetszerkesztés:

Virginia POPOVIĆ, Éva TOLDI, Marina PUIA-B'DESCU szerk. *Studii interculturale româno-maghiare II = Román-magyar interkulturális tanulmányok II.* =

Румунско–мађарске интеркултуралне студије II = Romanian–Hungarian intercultural studies II. Novi Sad: Filozofski fakultet, 2019.

Folyóirat-szerkesztés:

A *Hungarológiai Közlemények* című tudományos folyóirat főszerkesztője.

A *Zbornik za jezike i književnosti* című tudományos folyóirat szerkesztőbizottságának tagja.

Konferenciák:

A *Nyelv – társadalom – elme. 27. Egyetemi Nyelvészeti Napok* nemzetközi tudományos konferencia szervezőbizottságának tagja.

A Bori-emlékkonferencia szervezőbizottságának tagja. *Szövegértelmezések.* Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék, 2019. október 22–23.

A Nyílt napok szervezése a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéken.

Projektumvezetés:

Interferencijelenségek a vajdasági magyar nyelvben és irodalomban / Interferencija kao pojava u jeziku i književnosti Mađara u Vojvodini (Tartományi Felsőoktatási és Tudományügyi Titkárság).

UTASI Csilla

A Bori-emlékkonferencia koordinátora. *Szövegértelmezések.* Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék, 2019. október 22–23.

Szerkesztés:

Szövegértelmezések. Bori Imre-emlékkonferencia. Rezümékötet – Textual Interpretations International Conference to Honour the Memory of Professor Imre Bori. Book of abstracts. Újvidék: Bölcsészettudományi Kar, Magyar Tanszék, 2019.

Műhelymunka vezetése a Than Fivérek Értelmiségi Kör Oktatói-Kutatói Szakcsoportjának műfordítói témanapján. A műhelymunka címe: *A Micimackótól a kortárs irodalomig. Műfordítási és szakfordítási kérdések.* Színhely: az óbecsei Than Emlékház, 2019. november 16.

IV. *Szenteleky-Leskovac Műfordítói Tábor*, Kishegyes, 2019. december 6–7. Az előadás címe: *Műfordítási alapkérdések.*

A Sinkó Irodalmi Díj bírálóbizottságának tagja.

A *Tanulmányok* szerkesztőbizottságának tagja.

A HALLGATÓK TEVÉKENYSÉGE 2019-BEN

CSÍKOS Dániel

Kazinczy-érmert nyert a Kazinczy Ferenc Szép magyar beszéd verseny 47. országos döntőjén, Esztergomban, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Tanárképző Központjában 2019. május 17-én. Mentor: Katona Edit.

HOVANYEC Judit

Részvétel a Kazinczy Ferenc Szép magyar beszéd versenyen, Esztergomban, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Tanárképző Központjában 2019. május 17-én. Mentor: Katona Edit.

PETRO Éva

Részvétel az Eszterházy Károly Egyetem által szervezett Nagy J. Béla Kárpát-medencei helyesírási versenyen Egerben 2019. november 15-én és 16-án (ötödik helyezés). Mentor: Szabó Laki Boglárka.

SZELES Réka

Az ELTE Tanító- és Óvóképző Karán, Budán 2019. november 8-án és 9-én megtartott 20. Kossuth-szónokversenyen a zsűri különdíját és a legszebben beszélő szónok díját nyerte el. Mentor: Katona Edit.

VMTDK, 2019

FEHÉR Miklós: *Létállapotok Orcsik Roland Fantomkommandó című regényében.*
Mentor: Horváth Futó Hargita.

A TANSZÉK TANÁRAI KONFERENCIÁKON 2019-BEN

Tolnai-laboratórium. Interreg-IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program Magyarország–Szerbia: Szeged–Magyarkanizsa, 2019. március 22–23.

UTASI Csilla: *A képzőművészeti látás Tolnai Ottó költészetében.*

Múlt – jelen – jövő a pedagógusképzésben. X. Tantárgy-pedagógiai Nemzetközi Tudományos Konferencia. Eötvös József Főiskola: Baja, 2019. április 11–12.

ISPÁNOVICS CSAPÓ Julianna: *A magyar (népi) kultúra oktatásának lehetőségei a pedagógusképzésben.*

Szabadság és tudomány: Vajdasági Magyar Tudóstalálkozó 2019. Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács – MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság – Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar: Szabadka, 2019. április 13.

NOVÁK Anikó: *Az önreflexivitás narratív stratégiái Tolnai Ottó Szeméremékszerek című regényében.*

KULCSÁR Sarolta–NOVÁK Anikó: *A kívülállás poétikája Tolnai Ottó A tengeri kagyló című kisregényében.*

Köztes terek / Spații intermediare / Spaces In Between. Nemzetközi konferencia. Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredai Kara, Humántudományok Tanszékének Kulturaközi Kölcsönhatások Kutatóközpontja: Csíkszereda, 2019. április 26–27.

BENCE Erika: *Az árulás mint a magány és a félelem köztes tere (Mezei Márk: Utolsó szombat).*

ISPÁNOVICS CSAPÓ Julianna: *Az akác motívuma Fehér Ferenc költészetében.*

Kánon és komparatiztika. A kánonok többszólamúsága kelet-közép-európai kontextusban. Pannon Egyetem, Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar: Veszprém, 2019. május 30–31.

FARAGÓ Kornélia: *Kanonizációs stratégiák – fordításirodalmi kérdéskörök. A modern jugoszláv próza magyar antologikus reprezentációja.*

TOLDI Éva: *Transzlingvális tapasztalat német–magyar–szerb kontextusban.*

Philos-konferencia 2019. Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium: Újvidék, 2019. június 17.

HORVÁTH FUTÓ Hargita: *Gion-művek a hangok terében (Gion Nándor: Kitálalt és igaz szenttamási történetek az 1920-as és 30-as évekből – tízrészes hangjátéksorozat).*

NOVÁK Anikó: *A szemét mint érték Tolnai Ottó Szeméremékszerek című regényében.*

Szövegértelmezések. Bori Imre-émlékkonferencia. Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék: Újvidék, 2019. október 22–23.

BENCE Erika: *Mi történt a jugoszláviai/vajdasági magyar irodalomban 1918-ban?*

FARAGÓ Kornélia: *A Bori-életmű dimenziói.*

HARKAI VASS Éva: *20. századi monográfus a 21. századi irodalmi monográfiák kontextusában (Bori Imre 20. századi magyar szerzőkről szóló monográfiáinak recepciója az újabb irodalomtörténeti kutatásokban).*

ISPÁNOVICS CSAPÓ Julianna: *Irodalmi kultúránk „lélekrajza” Bori Imre délvidéki, vajdasági olvasókönyvében.*

NOVÁK Anikó: *Hogyan írjunk vajdasági magyar irodalomtörténetet ma?*

TOLDI Éva: *„Hozott anyag” Terézia Mora prózájában.*

UTASI Csilla: *Hunnia és Pannónia között.*

Nyelv és etika. Tudományos tanácskozás. Szarvas Gábor Nyelvművelő Napok: Ada, 2019. október 25.

KATONA Edit: *Változó beszédhelyzetek – változó kommunikációs stratégiák.*

Nyelv – társadalom – elme. 27. Egyetemi Nyelvészeti Napok. Bölcsészettudományi Kar – Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék: Újvidék, 2019. november 12.

ANDRIĆ Edit: *Lexikai interferencia-jelenségek a vajdasági magyar nyelvben.*

BENCE Erika: *Lehet-e nem létező nyelven regényt írni?*

KATONA Edit: *Minek nevezzelek? A metaforahasználat genderalapú vizsgálata szónoki beszédekben.*

KOVÁCS RÁ CZ Eleonóra: *Gyermekkori szerb nyelvi szavak, mondatok, mondókák, valamint a kedvelt szerb nyelvű rajzfilmek.*

PÁSZTOR-KICSI Mária: *Az internet fogalmi tükröződése egy szóasszociációs felmérésben.*

SZABÓ LAKI Boglárka: *Adalékok a vajdasági magyar diáknyelv kutatásához.*

Jezici i kulture u vremenu i prostoru 9. Bölcsészettudományi Kar: Újvidék, 2019. november 16.

ANDRIĆ Edit: *Zelena boja i njene nijanse u mađarskom i srpskom jeziku.*

PÁSZTOR-KICSI Mária: *Analiza reči i izraza označavanje ukusa u mađarskom i srpskom jeziku.*

Értékdiskurzusok – Philos Műhely-konferencia. Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium: Újvidék, 2019. november 21.

NOVÁK Anikó: *Értékarchívum Tolnai Ottó műveiben.*

Philther – Határokon túl. Magyar Tudományos Akadémia Színház- és Filmtudományi Állandó Bizottsága a Theatron Műhely Alapítvány közös konferenciája. Magyar Tudományos Akadémia: Budapest, 2019. november 26.

BENCE Erika: *Deák Ferenc*: Légszomj, Határtalanul.

HORVÁTH FUTÓ Hargita: *Radoslav Dorić*: Play Strindberg, 1974.

ISPÁNOVICS CSAPÓ Julianna: *Anton Pavlovics Csehov művei a jugoszláviai magyar színházakban*.

25 godina beogradske hungarologije / A belgrádi hungarológia 25 éve. Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu: Belgrád, 2019. november 29–30.

ANDRIĆ Edit: *A 'fekete' és a 'fehér' a magyarban és a szerbben*.

HARKAI VASS Éva: *Szétszerelt test, szétszerelt nyelv – Betegsénarratíva és nyelvi-poétikai megformáltság Parti Nagy Lajos „kórházverseiben”*.

TOLDI Éva: *Multikulturális tapasztalat Herceg János és Đorđe Lebović regényeiben*.

UTASI Csilla: *A tanúságtevő felelőssége*. Aleksandar Tišma: Upotreba čoveka.

Kommunikáció és nyelv 3. – Látható és hallható kisebbségek. Josip Juraj Strossmayer Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék – Glotta Nyelvi Intézet: Eszék, 2019. december 6–7.

BENCE Erika: *Az irodalomoktatás kérdéseiről Vajdaságban (az új magyar irodalmi tantervekről)*.

Modernitás és nemzeti identitás. A budapesti Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézete és a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia Újvidéki Tagozatának közös konferenciája. Irodalomtudományi Intézet: Budapest, 2019. december 10–11.

FARAGÓ Kornélia: *Avantgárd orientáció, többes identitás, nemzeti dimenzió Lőrinc Péter élettörténeti elbeszélésében*.

A TANSZÉK TANÁRAINAK VÁLOGATOTT BIBLIOGRÁFIÁJA

ANDRIĆ Edit

- Edita Andrić. 2019. Delovi ruku u frazeološkim jedinicama mađarskog i srpskog jezika. In *Jezici i kulture u vremenu i prostoru 8/1. Tematski zbornik*. Szerk. Snežana Gudurić, Biljana Radić-Bojanić. 77–92. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet.
- Edita Andrić. 2019. ...Zub za zub. Frazeološke jedinice sa komponentom 'zub' u mađarskom i srpskom jeziku. In *Deseti međunarodni interdisciplinarni simpozijum Susret kultura. Zbornik radova*. Szerk. Ivana Živančević Sekeruš, Željko Milanović. 359–375. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet.
- Andrić Edit. 2019. Lexikai interferencia-jelenségek a vajdasági magyar nyelvben. In *Nyelv – társadalom – elme. 27. Egyetemi Nyelvészeti Napok nemzetközi tudományos konferencia. Rezümékötet*, szerk. Pásztor-Kicsi Mária. 19. Újvidék: Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék.
- Edita Andrić. 2019. Zelena boja i njene nijanse u mađarskom i srpskom jeziku In *Jezici i kulture u vremenu i prostoru 9. Sažeci*. Szerk. Snežana Gudurić, Biljana Radić-Bojanić. 9. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet.
- Andrić Edit. 2019. A 'fekete' és a 'fehér' a magyarban és a szerbben. *A belgrádi hungarológia 25 éve. Rezümékötet*, szerk. Marko Čudić. 11. Belgrád: Filológiai Kar, Hungarológia Tanszék.
- Andrić Edit. 2019. A szakfordítás gondjai kétnyelvű közösségben. *Hungarológiai Közlemények* (1): 71–85.
- Andrić Edit. 2019. Lexikai interferencia-jelenségek a vajdasági magyar nyelvben *Hungarológiai Közlemények* (3): 106–122.

BENCE Erika

- Bence Erika. 2019. Multicultural Dialogue in László Végel's Neoplanta, avagy az Ígéret Földje. *Multilingualism and multiculturalism in Finno-Ugric literatures* 2. Edited by Johanna Domokos–Johanna Laakso. 17–41. Wien: LIT Verlag.
- Bence Erika–Romoda Renáta. 2019. Gulyás József költői nyelve. *Soknyelvűség és többnyelvűség Európában – Multilingvism și plurilingvism în Europa – Multilingualism and Plurilingualism in Europe*. Szerk. Pletl Rita–Kovács Gabriella. 97–109. Kolozsvár: Scientia Kiadó.
- Bence Erika. 2019. A beszéd individuális tere. Kertész Imre. *Gályanapló. Hosszmet-szet. Újvidék–Budapest konferenciasorozat*, szerk. Faragó Kornélia–Kappanyos András. 256–261. Újvidék: Forum.

- Bence Erika. 2019. Referenciális és fiktív Mezei Márk *Utolsó szombat* című regényében. *Hungarológiai Közlemények* 20 (2): 84–99.
- Bence Erika–Kocsis Lenke. 2019. Memoires, Diaries, Diary Novels about the First World War in Hungarian Literature. *Stredoeurópske pohľady* (1): 86–94.
- Bence Erika. 2019. Legenda a szülőföldről – Legenda egy életműről. *Sugárút. Szatmári Műhely*, Tavasz (5): 41–48.
- Bence Erika. 2019. Fenyvesi Ottó: *Halott vajdaságiakat olvasva II.* *Kortárs* (1): 111–112.
- Bence Erika. 2019. Király Kinga Júlia: *Az újrakezdés receptjei. Erdélyi zsidó történetek életről, éhségről és reménységről.* *Kortárs* (3): 109–110.
- Bence Erika. 2019. Szentesi Éva: *Pedig milyen szépen éltek.* *Kortárs* (4): 94–96.
- Bence Erika. 2019. Tolnai Ottó: *Szeméremékszerek. A két steril pohár.* *Kortárs* (5): 111–113.
- Bence Erika. 2019. Szabó Palócz Attila: *Varratszedés.* *Kortárs* (6): 110–111.
- Bence Erika. 2019. Börtöntörténetek. Robert Yugovich: *Roncsgyár. Vár Ucca Műhely* 65 (3): 57–62.
- Bence Erika. 2019. Az árulás testi kényszere. Mezei Márk: *Utolsó szombat. Bárka* (3): 108–111.
- Bence Erika. 2019. Hogyan írd át magad ellenszenvenessé? Szilasi László: *Luther kutyái. Forrás* (6): 123–125.
- Bence Erika. 2019. A posztmigráns irodalomról. Thomka Beáta: *Regénytapasztalat. Iskolakultúra* (7): 115–119.
- Bence Erika. 2019. A centrális vezérlésű rendszerek törekenysége és a marginalitás „művészete”. Komplexitás – Az Ex-Symposion 2019/6-os számáról. *Séd. Kritikai lap* (6): 25.
- Bence Erika. 2019. Szövegekben csemegézve. Tapodi Zsuzsa: *Szövegekben csemegézve. Iskolakultúra* (11): 111–113.
- Bence Erika. 2019. Kétszázharminc maga magát bemutató opus. Önlexikon. In *Kortárs magyar írók önszócikkei. Napút Online*. Október. <http://www.naputonline.hu/2019/10/09/bence-erika-ketszazharminc-maga-magat-bemutato-opus/>
- Bence Erika. 2019. Mi történt a jugoszlávai/vajdasági magyar irodalomban 1918-ban? What Happened in the Yugoslavian/Vojvodinian-Hungarian Literature in 1918? Šta se dogodilo jugoslovenskoj/vojvođanskoj mađarskoj književnosti 1918. godine? *Szövegértelmezések. Bori Imre-emlékkonferencia. Rezümékötet – Textual Interpretations International Conference to Honour the Memory of Professor Imre Bori. Book of abstracts*, szerk. Utasi Csilla. 20, 38, 66. Újvidék: Bölcsészettudományi Kar, Magyar Tanszék.

Bence Erika. 2019. Lehet-e nem létező nyelven regényt írni? – Can Novel be Written in a Non-Existent Language? 27. *Egyetemi Nyelvészeti Napok. Nyelv – társadalom – elme. Rezümékötet. 27th University Linguistic Days. Language-society-mind. Book of Abstracts*, szerk. Pásztor-Kicsi Mária. 24. Újvidék: Bölcsészettudományi Kar, Magyar Tanszék.

FARAGÓ Kornélia

Faragó Kornélia. 2019. Kulturalna snaga gentleman 's agreementa. Pouke književnih veza Kornela Sentelekija i Mladena Leskovca. In *Srpsko–mađarske književne i kulturne veze – Szerb–magyar irodalmi és kulturális kapcsolatok*, szerk. Faragó Kornélia. 23–39. Újvidék–Novi Sad: Matica srpska.

Faragó Kornélia. 2019. A térvizonyok nyelve. Krasznahorkai László: Az ellenállás melankóliája. In *Hosszmetset. Újvidék–Budapest konferenciasorozat*, szerk. Faragó Kornélia és Kappanyos András. 212–230. Újvidék: Forum Könyvkiadó.

Faragó Kornélia. 2019. Az Esterházy-szöveg a szerb irodalmi kultúra befogadói horizontjában. In „Nincs vége, ez a befejezés”. *Tanulmányok Esterházy Péter műveiről*, szerk. Lőrincz Csongor, L. Varga Péter és Palkó Gábor. 284–297. Budapest: Petőfi Irodalmi Múzeum – Prae Kiadó.

Faragó Kornélia. 2019. Előszó (Kappanyos Andrással). In *Hosszmetset. Újvidék–Budapest konferenciasorozat*, szerk. Faragó Kornélia és Kappanyos András. 5–7. Újvidék: Forum Könyvkiadó.

Faragó Kornélia. 2019. Affinitások és koncepciók. Képzőművészeti gondolkodás az Új Symposionban. In *Szövegszervező vizualitás az Új Symposionban. [Szét]tördelt hagyományok*, szerk. Szilágyi Zsófia Júlia. 76–93. Szentendre: Ferenczy Múzeumi Centrum.

Faragó Kornélia. 2019. Modernizacijski obrasci i eksperimenti u mađarskoj književnosti. *Anali ogranka SANU u Novom Sadu za 2018/14*, Novi Sad: 141–142.

Faragó Kornélia. 2019. Az erőszak állapota. Sándor Iván legújabb regényéről. *Forrás* (4): 116–119.

Faragó Kornélia. 2019. Megmutatni, eltakarni – mások arcában megfogalmazódni. Maurits Ferenc fotókorrekcióiról. *Forrás* (6): 79–80.

Faragó Kornélia. 2019. Az aktivizmus és az ellenreakció. Az *Út* kontextuális viszonyairól. *Híd* (7): 61–73.

Faragó Kornélia. 2019. Kanonizációs stratégiák – fordításirodalmi kérdéskörök. A modern jugoszláv próza magyar antologikus reprezentációja. *Hungarológiai Közlemények* (3): 79–92.

Faragó Kornélia. 2019. Heineremann Péter Senteleky Kornél Irodalmi Díjához. *Híd* (10): 82–83.

HORVÁTH FUTÓ Hargita

Horváth Futó Hargita. 2019. (Katona)iskola-narratívák. Medve kéziratának leporolása. *Irodalmi Magazin* (2): 27–32.

Hargita Horvat Futo. 2019. Integracija lokalnih književnih kultura u nastavu književnosti. In *Zbornik radova 10. međunarodnog interdisciplinarnog simpozijuma Susret kultura*. Szerk. Ivana Živančević-Sekeruš, Željko Milanović. 211–222. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Hargita Horvat Futo. 2019. Írói névadás és a nevek fordítása Gion Nándor „bandaregényeiben”. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, XLIV (1): 317–328.

Horváth Futó Hargita. 2019. *Gion-művek a hangok terében (Gion Nándor: Kitalált és igaz szenttamási történetek az 1920-as és 30-as évekből – tízrészes hangjátéksorozat)*. In *Philos-konferencia 2019. Rezümékötet*, szerk. Csányi Erzsébet, Novák Anikó, Grabovac Beáta. 12. Újvidék: Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium.

ISPÁNOVICS CSAPÓ Julianna

Ispánovics Csapó Julianna. 2019. Az akác jelentésrétegei a vajdasági magyar és az anyaországi kultúrában. In *Susret kultura. Deseti međunarodni interdisciplinarni simpozijum*. Zbornik radova. Szerk. Ivana Živančević-Sekeruš, Željko Milanović. 143–164. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Ispánovics Csapó Julianna–Utasi Csilla. 2019. Penavin Olga és a nyelvjáráskutatás a jugoszláviai magyar kultúra kontextusában. *Tanulmányok* (2): 13–24.

Ispánovics Csapó Julianna. 2019. Az akác motívuma Fehér Ferenc költészetében. In *Köztes terek*, szerk. Lajos Katalin, Tapodi Zsuzsa. 161–171. Kolozsvár: Scientia.

KATONA Edit

Katona Edit. 2019. Minek nevezzetek? A metaforahasználat genderalapú vizsgálata szónoki beszédekben. *Hungarológiai Közlemények* (4): 95–110.

NOVÁK Anikó

Novák Anikó. 2019. A köztesség otthonossága Tolnai Ottó művészetében. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* (2): 227–237.

Novák Anikó. 2019. Széljegyzetek a tizenhárom (13) iratmegőrzőhöz / Beleške uz trinaest (13) registratora. In *Laboratorija Tolnai Laboratorijum*, ed. Danyi Zoltán. 77–82, 245–251. Szeged: Porta Novum Nonprofit Kft.

OSZKÓ Beatrix

Oszkó Beatrix. 2019. „Nagyon szépek az állatok, állatokat”. Akkusativfehler bei Ungarischlernenden mit kroatischer Muttersprache. *Berliner Beiträge zur Hungarologie* (20): 217–228.

Oszkó Beatrix. 2019. *Nyelvtörténet dióhéjban – magyar mint idegen nyelv tanároknak*. Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem és L'Harmattan Kiadó.

PÁSZTOR-KICSI Mária

Kovács Rácz Eleonóra–Pásztor-Kicsi Mária. 2019. Angol nyelvi attitűdök: gyermekkori angol nyelvi szavak, mondatok, mondókák, rajzfilmek. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* (1): 329–351.

Pásztor-Kicsi Mária. 2019. Az internet fogalmi tükröződése egy szóasszociációs felmérésben. *The Conceptual Reflection of Internet in a Word Association Test*. In *27. Egyetemi Nyelvészeti Napok. Nyelv – társadalom – elme. Rezümékötet*, szerk. Pásztor-Kicsi Mária. 42. Újvidék: Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék.

RAJSLI Ilona

Rajslil Ilona. 2019. A nyelvi érintkezés formái a vajdasági magyar családnevekben. *Tanulmányok* (1): 33–44.

SZABÓ LAKI Boglárka

Szabó Laki Boglárka. 2019. Adalékok a vajdasági magyar diáknyelv kutatásához. In *27. Egyetemi Nyelvészeti Napok. Nyelv – társadalom – elme. Nemzetközi tudományos konferencia. Rezümékötet*, szerk. Pásztor-Kicsi Mária. 47. Újvidék: Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék.

TOLDI Éva

Toldi Éva. 2019. Az Adria és a geokulturális narráció. In *Miklós és Petar. Horvát-magyar politikai és kulturális kapcsolatok*, szerk. Balogh Csaba, Windhager Ákos. 55–62. Budapest: MMA MMKI.

Toldi Éva. 2019. Az irodalmi hagyomány „olvasása”. In *Studii interculturale româno-maghiare II = Román-magyar interkulturális tanulmányok II. = Румунско-мађарске интеркултуралне студије II = Romanian-Hungarian intercultural studies II.*, szerk. Virginia Popović, Éva Toldi, Marina Puia-Bdescu. 26–32. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Toldi Éva. 2019. „Ha összeomlik, gyom virít alóla”. Természetszemlélet Juhász Erzsébet prózájában. In *Hosszmetesz. Újvidék–Budapest konferenciasorozat*, szerk. Faragó Kornélia, Kappanyos András. 299–305. Újvidék: Forum.

Toldi Éva. 2019. Ágoston Mihály 90 éves. *Magyar Nyelvőr* (2): 242–244.

Toldi Éva. 2019. Irodalmi többnyelvűség – hagyomány vagy újítás? In *Deseti međunarodni interdisciplinarni simpozijum Susret kultura. Zbornik radova*,

szerk. Ivana Živančević-Sekeruš, Željko Milanović. 107–117. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Toldi Éva. 2019. Transznyelvűség, műfordítás, kánon. *Hungarológiai Közlemények* (3): 93–105.

UTASI Csilla

Čila Utaši. 2019. Jedan prevodni tekst iz ranog novog veka. Lukač Peči: Častan venac hrišćanskih devica (Pécsi Lukács: Keresztyén szüzeknek tisztességes koszorója). In *Deseti međunarodni interdisciplinarni simpozijum Susret kultura. Zbornik radova*, szerk. Ivana Živančević-Sekeruš, Željko Milanović. 119–131. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet.

Utasi Csilla. 2019. A képzőművészeti látás Tolnai Ottó költészetében. Likovno-umetničko viđenje u poeziji Ota Tolnaja. In *Laboratorija Tolnai Laboratórium*, szerk. Danyi Zoltán. 115–124, 283–292. Szeged: Porta Novum.

Ispánovics Csapó Julianna–Utasi Csilla. 2019. Penavin Olga és a nyelvjáráskutatás a jugoszláviai magyar kultúra kontextusában. *Tanulmányok* (2): 13–24.

Utasi Csilla. 2019. Hunnia és Pannónia között. In *Szövegértelmezések. Bori Imre- emlékkonferencia. Rezümékötet. Textual Interpretations. International Conference to Honour the memory of Professor Imre Bori. Book of Abstracts. Tekstualne interpretacije. Međunarodni naučni skup u čast Imrea Borija. Knjiga apstrakata*, szerk. Utasi Csilla. 27–28, 55–56, 83–84. Újvidék: Bölcsészettudományi Kar, Magyar Tanszék.

Utasi Csilla. 2019. A tanúságtevő felelőssége. *Aleksandar Tišma: Upotreba čoveka. In 25 godina beogradske hungarologije. A belgrádi hungarológia 25 éve*, szerk. Marko Čudić. 27–28. Beograd: Univerzitet u Beogradu, Katedra za hungarologiju, Filološki fakultet.

A bibliográfia összeállításában részt vett: Utasi Csilla

TARTALOM

Tanszéki eseménynaptár 2019-ben	9
A 2019. év a Magyar Tanszéken	13
60 éves a Magyar Tanszék	13
Tanszéknapi	15
Szövegértelmezések – Bori Imre-émlékkonferencia	28
Ünnepségek és megemlékezések	37
Rendezvényeken, ünnepi műsorokon	42
Egyetemi Nyelvészeti Napok	48
Konferenciákon	57
Tudományos projektek	62
Nemzetközi kapcsolatok	63
Kitüntetések, díjak	65
Sinkó-díj 2019.	70
Irodalmi és tudományos rendezvényeink	72
Nyelvi és nyelvhelyességi verseny	77
A Magyar Tanszék életéből	78
Tudományos fokozatok, oklevelek	104
Folyóirataink	109
A tanszék tanárai és munkatársai 2019/2020-ban	111
A tanszék hallgatói 2019/2020-ban	115
A tanszék tanárainak tevékenysége 2019-ben	116
A hallgatók tevékenysége 2019-ben	123
A tanszék tanárai konferenciákon 2019-ben	124
A tanszék tanárainak válogatott bibliográfiája	127

CIP - A készülő kiadvány katalogizálása
A Matica srpska Könyvtára, Novi Sad

811.511.141: 821.511.141.

TANULMÁNYOK = STUDIJE = STUDIES:

Az Újvidéki Egyetem Magyar Tanszékének kiadványa,

Főszerkesztő Bence Erika, Pásztor-Kicsi Mária. –

1961/1. füzet – Újvidék: az Újvidéki Egyetem

Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke,

1969. – 24 cm. Félévente.

Az első szám A TANSZÉK ÉLETÉBŐL című melléklettel.

ISSN 0354-9690

COBISS.SR ID-16571906